
Referentienummer: M_PER_2020_001
Datum: 2006-03-24
Gewijzigd: 2020-01-14
Contact: Dienst Personeel - dienst_personeel@katholiekonderwijs.vlaanderen,
tel. 02 507 07 01

Vakken en bekwaamheidsbewijzen voor het ambt van leraar in het gewoon so en in OV4 van het buso

INHOUD

1	Inleiding.....	4
2	Reglementering.....	4
2.1	Wetgeving	4
2.2	Ministeriële omzendbrieven	5
2.3	Website Bekwaamheidsbewijzen	5
3	Administratieve vakken en specialiteiten.....	5
3.1	Classificatie van vakken.....	6
3.2	Specialiteiten	6
3.3	Stages: TV of PV	6
3.4	AV Exploratie / Expressie / Sociale activiteiten.....	7
3.5	AV Nederlands voor nieuwkomers	8
3.6	AV Vierde vreemde taal.....	9
3.7	Bekwaamheidsbewijzen godsdienst.....	9
3.7.1	Nieuwe omschrijving van de bekwaamheidsbewijzen van Katholieke Godsdienst	9
3.7.2	Overgangsmaatregelen	10
4	Lesuren en “uren die geen lesuren zijn”.....	11
4.1	Lesuren.....	11
4.2	Uren die geen lesuren zijn	12
4.3	Seminaries	14
5	Vereiste, voldoende geachte en “andere” bekwaamheidsbewijzen	15
5.1	Vereist bekwaamheidsbewijs	16
5.2	Voldoende geacht bekwaamheidsbewijs.....	16
5.3	Bekwaamheidsbewijs “andere”.....	18
5.3.1	Duur van de aanstelling onder “andere”.....	19
5.3.2	Wanneer is géén verklaring op eer vereist?	19

5.3.3	Beroepsmogelijkheden	21
6	Bekwaamheidsbewijs: basisdiploma en/of BPB en/of nuttige ervaring	21
6.1	Basisdiploma.....	21
6.1.1	VE-vakken: volgens het individuele basisdiploma	21
6.1.2	VO-vakken: volgens het diplomaniveau	23
6.1.3	In aanmerking nemen van onderliggende diploma's	24
6.2	Bewijs van pedagogische bekwaamheid	25
6.2.1	Meest gangbare BPB's	25
6.2.2	Diploma van geïntegreerde lerarenopleiding (so) als BPB	26
6.2.3	Diploma van onderwijzer of kleuteronderwijzer als BPB.....	26
6.2.4	Bepaalde banaba's als BPB	27
6.2.5	BPB's die uitsluitend gelden voor kunstvakken	27
6.3	Nuttige ervaring	27
6.3.1	Nuttige ervaring als onderdeel van het bekwaamheidsbewijs	28
6.3.2	Opname van nuttige ervaring in de salarisanciënniteit.....	29
6.4	Artistieke ervaring als bekwaamheidsbewijs KV/PV in het kso	29
6.5	Hoedanigheid van priester als vereist of voldoende geacht bekwaamheidsbewijs	30
7	Taal van het bekwaamheidsbewijs	30
8	Buitenlandse diploma's.....	31
8.1	Professionele erkenning: het conformiteitsattest	31
8.2	Academische erkenning: de gelijkwaardigheid	32
8.3	Buitenlands diploma van hoger onderwijs als "andere" voor levende talen.....	32
9	Overgangsmaatregelen inzake het bekwaamheidsbewijs en concordanties	32
9.1	Vroegere hogere/lagere cyclus secundair onderwijs.....	33
9.2	Deeltijds bso	33
9.3	PAV	34
9.4	HBO5 Verpleegkunde	34
9.5	AV Cultuurwetenschappen; AV Gedragwetenschappen.....	34
9.6	AV Sport	34
9.7	AV Filosofie	34
9.8	TV/PV Mode	35
9.9	Nederlands voor nieuwkomers	35
9.10	TV/PV Podiumtechniek	35
9.11	TV Techniek	35
9.12	Concordantie van AV Biologie naar AV Natuurwetenschappen	35
9.13	Overgangsmaatregelen voor GLSO Wiskunde	36
9.14	AV Muzikale opvoeding en KV/PV Kunstinitiatie	37
9.15	TV/PV Kantoortechnieken	37
9.16	AV Nederlands.....	37
10	Overgangsmaatregelen inzake de salarisschaal	38
11	Wijzigingen bekwaamheidsbewijzen	40

11.1	Nieuwe lerarenopleidingen vanaf 1 september 2019	40
11.2	Onderwijsbevoegdheid op basis van de nieuwe diploma's	41
11.2.1	Educatieve master	41
11.2.2	Educatieve bachelor	42
11.2.3	Het educatief graduaat in het secundair onderwijs	43
11.3	Wijziging bekwaamheidsbewijzen volwassenenonderwijs	44

1 Inleiding

Zowel voor de inzetbaarheid van een personeelslid als voor zijn salaristoelagen en administratief statuut zijn het ambt en het bekwaamheidsbewijs doorslaggevende criteria. Voor het ambt van leraar is de regelgeving vrij complex, gezien de ruime waaier aan vakken waarmee dit personeelslid kan worden belast. In deze Mededeling focussen we vooral op dit ene **ambt van leraar** in het gewoon (voltijds of deeltijds) secundair onderwijs en in OV4 van het buitengewoon secundair onderwijs; de andere ambten, waaronder dat van godsdienstleraar, zullen slechts occasioneel ter sprake komen.

Deze Mededeling is niet bedoeld ter vervanging van de bestaande wetgeving en omzendbrieven. Wel willen we een verduidelijkend kader schetsen, en vandaar verwijzen naar de vigerende reglementering.

In de tekst hanteren we de gebruikelijke afkortingen, hieronder alfabetisch opgesomd:

- **AV:** algemeen vak;
- **Bekwaamheidsbewijzen online:** website betreffende de bekwaamheidsbewijzen in het secundair onderwijs: <http://www.ond.vlaanderen.be/bekwaamheidsbewijzen> > *gewoon secundair onderwijs*;
- **BPB:** bewijs van pedagogische bekwaamheid (verder toegelicht in punt 6.2);
- **KV:** kunstvak;
- **OM/VE:** vereist bekwaamheidsbewijs bij overgangsmaatregel (zie punt 9);
- **OM/VO:** voldoende geacht bekwaamheidsbewijs bij overgangsmaatregel (zie punt 9);
- **PBA:** professioneel gerichte bachelor;
- **PV:** praktisch vak;
- **TA en TAC:** technisch adviseur en technisch adviseur-coördinator;
- **TADD:** tijdelijke aanstelling voor doorlopende duur;
- **TV:** technisch vak;
- **VE:** vereist bekwaamheidsbewijs (zie punt 5);
- **VO:** voldoende geacht bekwaamheidsbewijs (zie punt 5).

2 Reglementering

2.1 Wetgeving

- [Art. 19 tot 19sexies van het Decreet Rechtspositie Personeelsleden Gesubsidieerd Onderwijs van 27 maart 1991.](#)
[NB In deze artikels is vastgelegd welke taalkennis een gesubsidieerd personeel moet bezitten, en hoe het die kan bewijzen.]
- [Besluit van de Vlaamse Regering van 5 juni 1989 tot vaststelling van de algemene vakken, de kunstvakken, de technische vakken en de praktische vakken in de instellingen voor voltijds secundair onderwijs en in de instellingen voor voltijds secundair onderwijs die als centra voor deeltijds beroepssecundair onderwijs fungeren, georganiseerd of gesubsidieerd door de Vlaamse Gemeenschap, met uitzondering van de instellingen voor buitengewoon secundair onderwijs.](#)
- [Besluit van de Vlaamse Regering van 14 juni 1989 betreffende de bekwaamheidsbewijzen, de salarisschalen, het prestatiestelsel en de bezoldigingsregeling in het secundair onderwijs.](#)
- [Besluit van de Vlaamse regering van 7 oktober 1997 betreffende de nuttige ervaring als bekwaamheidsbewijs voor personeelsleden van het onderwijs.](#)
- [Besluit van de Vlaamse Regering van 1 september 2006 betreffende de ambtshalve concordantie](#)

- [Besluit van de Vlaamse Regering van 24 april 2009 betreffende de omzetting van de Europese Richtlijn 2005/36 voor wervingsambten in het onderwijs en voor sommige functies in de basis-educatie.](#)
- [Codex Secundair Onderwijs.](#)
[NB In art. 152 daarvan is vastgelegd dat alle levende talen algemene vakken zijn, en in art. 211 hoe uren kunnen worden aangewend: als lesuren of als "uren die geen lesuren zijn".]

2.2 Ministeriële omzendbrieven

- [Omzendbrief GO/70/90/15 “Gelijkwaardigheid van bepaalde bekwaamheidsbewijzen van godsdienstige of ideologische aard met de vereiste of de voldoende geachte bekwaamheidsbewijzen in de door de Vlaamse Gemeenschap gesubsidieerde vrije onderwijsinstellingen”.](#)
- [Omzendbrief ond/III/3/92/1 “Ambten, vakken, bekwaamheidsbewijzen en bezoldigingsregeling vanaf 1 september 1989 in het secundair onderwijs”.](#)
[NB Deze omzendbrief verheldert een aantal fundamentele begrippen, maar is niet meer up-to-date. De wijzigingen zijn meestal terug te vinden in de hierna vermelde omzendbrieven.]
- [Omzendbrief 13/CB/SG/WVB/4 betreffende de erkenning van diensten als nuttige ervaring.](#)
- [Omzendbrief PERS/2012/03 “Bekwaamheidsbewijzen van de leermeesters godsdienst en de godsdienstleraars”.](#)
- [Omzendbrief PERS/2015/04 “Bekwaamheidsbewijzen in het gewoon secundair onderwijs”.](#)

2.3 Website Bekwaamheidsbewijzen

De bijlage bij het Besluit van de Vlaamse regering van 14 juni 1989 (zie hierboven punt 2.1), waarin voor elk afzonderlijk vak en per graad / onderwijsvorm is vastgelegd welke bekwaamheidsbewijzen zijn gerubriceerd als vereist, voldoende geacht resp. “andere”, kan handig worden geconsulteerd op de website Bekwaamheidsbewijzen online:
<http://www.ond.vlaanderen.be/bekwaamheidsbewijzen> > gewoon secundair onderwijs > van vak naar diploma.

De zoekingang “van diploma naar vak” biedt de mogelijkheid om de onderwijsbevoegdheid op te zoeken vertrekkende vanuit het bekwaamheidsbewijs of vanuit het niveau ervan (bachelor, master, ...).

3 Administratieve vakken en specialiteiten

De Vlaamse gemeenschap, die optreedt als subsidiërende overheid, erkent slechts een beperkt aantal (ongeveer 200) vakken en specialiteiten, te weten degene die zijn vastgelegd in het Besluit van de Vlaamse regering van 5 juni 1989; daarnaast kunnen sinds 1 september 2014 alle levende talen worden onderwezen als algemeen vak. Deze noemt men vaak de “administratieve vakbenamingen”; de opsomming ervan vindt men het gemakkelijkste terug via de website Bekwaamheidsbewijzen online.

Daar vindt men telkens aangeduid in welke graad / graden het vak in kwestie kan worden aangeboden. Indien in een bepaalde graad of onderwijsvorm bij geen enkel bekwaamheidsbewijs een salarisschaal vermeld is, kan het vak daar niet worden gesubsidieerd.

Voorbeelden

- 1 *De vakken TV en PV Algemene verpleegkunde kunnen enkel worden aangeboden in HBO5 Verpleegkunde. Elders zijn immers geen salarisschalen vermeld.*

- 2 *AV Project algemene vakken (PAV) kan enkel worden aangeboden in de eerste graad en in het bso en in HBO5 Verpleegkunde. Voor de 2de en 3de graad aso-tso-kso zijn geen salarisschalen vermeld.*
- 3 *Sinds 1 september 2008 is er ook in de eerste graad een salarisschaal voorzien voor de vakken AV Informatica en TV/PV Toegepaste informatica. Dit betekent dat deze vakken pas sinds die datum subsidieerbaar zijn in de eerste graad.*

Voor de personeelsaspecten is enkel de administratieve vakbenaming van belang. Dit geldt zowel voor de salaristoelage van de leraar als voor zijn rechtspositie: arbeidsovereenkomst; opdracht-melding; verwerven van recht op tijdelijke aanstelling voor doorlopende duur; vaste benoeming; terbeschikkingstelling, reffectatie en wedertewerkstelling. Toch komen in de schoolpraktijk heel wat méér vakbenamingen voor. Dit vloeit voort uit het gebruik van de pedagogische vakbenamingen. Het verband én het verschil tussen pedagogische en administratieve vakbenamingen lichten we toe in punt 4.

3.1 Classificatie van vakken

Alle vakken worden ingedeeld onder een van de vier groepen:

- algemene vakken (AV), bv. AV Frans, AV Chemie, AV Plastische opvoeding, AV Expressie...
- kunstvakken (KV), bv. KV Waarnemingstekenen, KV Kunstinitiatie...
- technische vakken (TV), bv. TV Toegepaste fysica, TV Opvoedkunde, TV Hotel...
- praktische vakken (PV). Als PV worden beschouwd de benamingen van de technische vakken en de kunstvakken die worden voorafgegaan door een van de volgende benamingen:
 - praktijk, bv. PV praktijk Mechanica;
 - praktische oefeningen, bv. PV praktische oefeningen Gezinstechieken;
 - realisatietechnieken, bv. PV realisatietechnieken Haartooi;
 - handvaardigheid, bv. PV handvaardigheid Schilderen en decoratie.

Voor de rechten van de leraar (opbouw van anciënniteit, vacantverklaring, benoeming...) worden de praktische vakken niet verder ingedeeld: PV Praktijk Tuinbouw, PV Realisatietechnieken Tuinbouw en PV Praktische oefeningen Tuinbouw bv. gelden alle drie als PV Tuinbouw.

Worden eveneens als PV beschouwd: de vakken Toegepaste economie, Toegepaste informatica e.d., indien ze in het leerplan worden voorafgegaan door de aanduiding “praktijk” (bv. PV praktijk Toegepaste informatica).

3.2 Specialiteiten

Waar de term “specialiteit” wordt gehanteerd, moet men die begrijpen als de overkoepelende benaming voor TV en PV, resp. voor KV en PV.

Voorbeelden

- *De specialiteit Lassen-constructie omvat de vakken TV én PV Lassen-constructie.*
- *De vakken KV en PV Fotografie vormen samen de specialiteit Fotografie.*

3.3 Stages: TV of PV

Sinds een aantal jaren heeft de school de keuzemogelijkheid om stagebegeleiding in de opdracht van de leraar te klasseren onder PV of onder AV, KV of TV, op voorwaarde dat het goedgekeurde

leerplan die keuze biedt¹. De leerplannen van Katholiek Onderwijs Vlaanderen bieden voor Stages steeds de keuze tussen TV en PV of tussen KV en PV. In het deeltijds bso kunnen stages pas sinds 2013-2014 worden georganiseerd².

De keuze voor TV of KV dan wel voor PV heeft belangrijke consequenties voor het prestatiestelsel en soms ook voor de salarisschaal van de betrokken leraar. Anderzijds kan een vermindering van het aantal voltijdse betrekkingen in PV negatieve repercussies hebben op het aantal punten dat een school genereert binnen de globale puntenenveloppe³.

Voorbeeld

De school opteert ervoor om de stagebegeleiding voor een globaal pakket van 90 uur gelijk te stellen met TV (noemer /20) in plaats van de vroegere PV (noemer /29). Op deze manier kan ze nu 4,5 voltijdse betrekkingen in het ambt van leraar oprichten, d.w.z. anderhalve betrekking méér dan vroeger. Dit zou echter tot gevolg kunnen hebben dat ze daardoor zakt onder de “behoudsnorm” voor de volgende schijf van 120 punten: die normen wordt immers uitgedrukt in een aantal voltijdse betrekkingen in PV.

Welke concrete gevolgen een daling van de globale puntenenveloppe meebrengt (eventueel pas na twee “gedoogjaren”), hangt in eerste instantie af van de verdeling van de punten onder de scholen van de scholengemeenschap, verder van de verplichtingen van de school tegenover haar vastbenoemde personeelsleden en uiteindelijk van de keuze van het schoolbestuur bij het uitspreken van een terbeschikkingstelling. Zie hiervoor de Mededeling “[De globale puntenenveloppe](#)”.

3.4 AV Exploratie / Expressie / Sociale activiteiten

AV Exploratie, AV Expressie en AV Sociale activiteiten⁴ zijn **administratieve vakbenamingen**, die als dusdanig zijn opgenomen in het Besluit van de Vlaamse regering van 5 juni 1989. Dit betekent dat lessen (zie punt 4.1) kunnen worden gesubsidieerd onder deze vakbenamingen. Toch vermeldt het Besluit van 14 juni 1989 geen bekwaamheidsbewijzen voor deze vakken.

- Om de **salarisschaal** vast te stellen wordt het vak administratief gelijkgesteld met een ander vak dat in diezelfde graad kan worden onderwezen, en dit in overeenstemming met het bekwaamheidsbewijs van het personeelslid. Op één uitzonderingsgroep⁵ na hangt de salarisschaal af van die gelijkstelling.
- Om de **statutaire rechten** van de leraar te bepalen (TADD, vacantverklaring, vaste benoeming, reffectatie ...) hanteert men uitsluitend de vakbenamingen AV Exploratie, AV Expressie en AV Sociale activiteiten. Indien deze worden gelijkgesteld met een ander vak waarvoor de leraar een VE heeft, is ook AV Exploratie / Expressie / Sociale activiteiten voor hem een VE-vak. Indien ze worden gelijkgesteld met een vak waarvoor hij een VO heeft, is AV Exploratie / Expressie / Sociale activiteiten voor hem een *afzonderlijk VO*-vak. We verduidelijken dit in de voorbeelden hieronder.

¹ Zie punt 6 van de [Ministeriële omzendbrief van 21 juni 2000 “Benaming van vakken en specialiteiten”](#), ref. SO 69, punt 6.

² Zie punt 6.1.3.2.3 van [de Ministeriële omzendbrief SO/2008/08 “Stelsel van leren en werken”](#).

³ Zie punt 4.2 van onze Mededeling “[De globale puntenenveloppe](#)”.

⁴ De vakken AV Psychomotorische oefeningen en AV Sportactiviteiten zijn niet meer erkend of gesubsidieerd sinds 1 september 2002.

⁵ De uitzondering is de gelijkstelling van AV Expressie/Exploratie/Sociale activiteiten met AV Latijn/Grieks/Klassieke studiën/Antieke cultuur op niveau van de eerste graad. Een leraar die voor Latijn, Grieks e.d. een VE heeft en bezoldigd wordt aan barema 501 (zoals de GHSO Klassieke filologie en de master in de taal- en letterkunde hoofdtal Grieks resp. Latijn + BPB) zal bij deze gelijkstelling voor AV Expressie / Exploratie / Sociale activiteiten slechts bezoldigd worden aan salarisschaal 301. Voor uren die geen lessen zijn (zie punt 4.2 en 4.3) daarentegen geniet hij de salarisschaal 501 ook bij gelijkstelling met een VE-vak in de eerste graad.

Ook bij gelijkstelling met TV, KV of PV blijven Expressie, Exploratie en Sociale activiteiten **beschouwd als algemene vakken**. Dit heeft o.a. belang voor de prestatieregeling (nl. onder noemer 22, 21 of 20). Evenmin als andere algemene vakken worden deze drie niet in aanmerking genomen bij de berekening van het aantal voltijdse betrekkingen PV in functie van de globale puntenenveloppe. Eventuele nuttige ervaring (zie punt 6.3) wordt in geen geval in aanmerking genomen bij de berekening van de salaristoelagen in algemene vakken, ook niet bij gelijkstelling met TV of PV.

AV Expressie/Exploratie/Sociale activiteiten kunnen ook worden gelijkgesteld met Katholieke godsdienst. Zelfs in dat geval worden deze uren gepresteerd in het ambt van leraar, en niet in dat van godsdienstleraar. Het uur mag dan ook niet worden aangerekend op het urenpakket voor godsdienst.

We willen benadrukken dat het voor de administratieve verwerking van **vakoverschrijdende opdrachten** veel meer aangewezen is om te werken **Seminaries**, eerder dan met AV Expressie / Exploratie / Sociale activiteiten: zie punt 4.3 van deze Mededeling.

Voorbeelden

- 1 *Een GLSO Mechanica wordt in 3tso belast met een uur AV Expressie dat wordt gelijkgesteld met TV Nijverheidstechnieken op het niveau van 3tso. Hierdoor geniet hij voor AV Expressie dezelfde salarisschaal als voor TV Nijverheidstechnieken in 3tso, te weten barema 302. Een gelijkstelling met datzelfde vak op niveau 2tso zou barema 301 opleveren. Bij deze gelijkstelling is ook AV Expressie voor hem een VE-vak, met de rechten en plichten die daaruit voortvloeien (TADD, vaste benoeming, reffectatie, ...).*
- 2 *Een personeelslid bezit het diploma van onderwijzer; hiermee heeft hij voor vele vakken in het secundair onderwijs een VO, maar voor geen enkel vak een VE. Hij wordt belast met AV Sociale activiteiten gelijkgesteld met AV Nederlands 2aso. Hierdoor geniet hij voor AV Sociale activiteiten de salarisschaal 301.
Voor zijn rechtspositie blijft AV Sociale activiteiten een afzonderlijk VO-vak. In functie van zijn rechten en plichten (bv. opbouw van anciënniteit, TADD, vaste benoeming ...) zijn AV Sociale activiteiten en AV Nederlands twee onderscheiden VO-vakken.*
- 3 *AV Exploratie wordt gelijkgesteld met PV Hout 3tso voor een leraar die 10 jaar nuttige ervaring heeft voor Hout.*
 - *Voor het prestatiestelsel⁶ en de salarisberekening geldt dit uur als 1/20ste. Het gaat immers om een algemeen vak op niveau van de derde graad;*
 - *de nuttige ervaring wordt niet in aanmerking genomen bij de bezoldiging van dit algemeen vak;*
 - *voor de berekening van de norm “voltijdse betrekkingen in PV” in functie van de globale puntenenveloppe⁷ geldt dit uur als een algemeen vak, niet als een praktisch vak;*
 - *bij de vacantverklaring en de vaste benoeming wordt enkel AV Exploratie vermeld, en niet het vak waarmee het wordt gelijkgesteld. Na vacantverklaring van AV Expressie is bijgevolg geen benoeming mogelijk in PV Hout (of omgekeerd). Merk op dat elke leraar die voor een of ander vak een VE heeft, ook een VE heeft voor AV Expressie en dus kan kandideren voor vaste benoeming in AV Expressie.*

3.5 AV Nederlands voor nieuwkomers

Sinds 1 september 2006 erkent de reglementering ook het algemene vak Nederlands voor Nieuwkomers. Dit vak is voorbehouden voor het onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers. Zie verder punt 4.1 en 9.9.

⁶ Zie punt 4.2 van onze Mededeling “[Prestatieregeling voor de ambten van leraar en godsdienstleraar; plagen nuturen](#)”.

⁷ Zie punt 4.2 van onze Mededeling “[De globale puntenenveloppe](#)”.

3.6 AV Vierde vreemde taal

Duits, Engels, Frans, Italiaans, Nederlands, Russisch en Spaans zijn in de wetgeving reeds langer aangeduid als algemeen vakken (AV). Daarnaast kunnen sinds 1 september 2014 alle levende talen worden aangeboden als algemeen vak in het so. De vereiste, voldoende geachte en “andere” bekwaamheidsbewijzen voor deze algemene vakken (d.w.z. andere dan Duits, Engels, Frans, Italiaans, Nederlands, Russisch en Spaans) zijn in de in de BBSO vermeld onder “AV Vierde vreemde taal”. Voor de rechten van de personeelsleden (TADD, vaste benoeming, reffectatie e.d.) dient elke taal evenwel als een afzonderlijk vak te worden beschouwd.

Voorbeeld

Een leraar met bekwaamheidsbewijs bachelor + BPB heeft een voldoende geacht bekwaamheidsbewijs voor AV Portugees in de eerste en de tweede graad (alle onderwijsvormen) en in de derde graad bso + HBO5 Verpleegkunde. Ook voor andere levende talen heeft hij in die graden een VO, maar elke taal geldt hier als een afzonderlijk algemeen vak. Dienstanciënniteit in AV Portugees levert dus geen rechten op in een ander algemeen taalvak.

3.7 Bekwaamheidsbewijzen godsdienst

3.7.1 Nieuwe omschrijving van de bekwaamheidsbewijzen van Katholieke Godsdienst

Met ingang van 1 september 2017 werden de bekwaamheidsbewijzen voor het ambt van leermeester godsdienst (basisonderwijs) en dat van godsdienstleraar (secundair onderwijs) anders omschreven, en wordt de lijst sterk vereenvoudigd. De overheid legt vast welke bekwaamheidsbewijzen gelden als een vereist resp. als een voldoende geacht of als een “ander” bekwaamheidsbewijs, en voegt eraan toe dat het personeelslid ook moet voorgedragen (gemandateerd zijn) door de [Erkende Instantie](#) voor katholieke godsdienst.

- Personeelsleden die een vakspecifiek basisdiploma hebben (d.w.z. een diploma dat specifiek is afgestemd op het ambt van leermeester godsdienst of van godsdienstleraar), hebben een vereist bekwaamheidsbewijs en kunnen door de [Erkende Instantie](#) worden voorgedragen.
- Personeelsleden met een basisdiploma dat niet vakspecifiek is maar wel van een zeker niveau is (bv. “ten minste bachelor + BPB”), hebben een voldoende geacht of een “ander” bekwaamheidsbewijs; zij zullen door de [Erkende Instantie](#) enkel worden voorgedragen indien ze een bijkomende specifieke opleiding gevolgd hebben. Op de webpagina van de overheid “Bekwaamheidsbewijzen voor de godsdiensten” vindt u bij de voldoende geachte en de “andere” bekwaamheidsbewijzen onder het woord “[vakinhoud](#)” telkens een link naar de voorwaarden om door de Erkende Instantie voor katholieke godsdienst te kunnen worden voorgedragen.

De documenten m.b.t. de voordracht en m.b.t. de aanvullende voorwaarden die de Erkende Instantie stelt, hoeven niet meer te worden bezorgd aan het werkstation; het basisdiploma en het bewijs van pedagogische bekwaamheid uiteraard wel.

De procedure voor het aanvragen van het mandaat rooms-katholieke godsdienst voor alle bisdommen van Vlaanderen en Nederlandstalig Brussel is vanaf heden dezelfde en volledig digitaal. Dat verloopt via <https://www.rkg.vlaanderen/>. Alle nieuwe mandaataanvragen en aanvragen voor tijdelijke toestemmingen verlopen via deze website. Tegelijk worden al degenen die vandaag al een mandaat of tijdelijke toestemming hebben verzocht om zich voor 31 oktober op deze website te registreren, met uitzondering (althans momenteel) van de klastitularissen basisonderwijs die over een mandaat beschikken. Zo komen we tot een godsdienstlerarenvolgsysteem. De invoering van de digitale tool heeft tot gevolg dat katholieke scholen vanaf vandaag niet langer de contracten aan het vicariaat onderwijs moeten bezorgen. De Erkende Instantie zette alles over de [mandatering](#) samen in één document.

Aan de personeelsleden die tot in 2016-2017 een VE of een VO hadden voor het ambt van leermeester godsdienst of voor het ambt van godsdienstleraar, maar die volgens de nieuwe regeling geen VE of VO meer zouden hebben, worden overgangsmaatregelen toegekend: zie punt 3.7.2.

Merk op:

- Voor het ambt van leermeester godsdienst en voor dat van godsdienstleraar heeft het onderscheid tussen VE en VO geen belang voor het verwerven van recht op tijdelijke aanstelling voor doorlopende duur noch voor het verkrijgen van een vaste benoeming. Voor deze ambten heeft het onderscheid tussen VE en VO enkel belang bij reffectatie of wedertewerkstelling. Een R/W in dit ambt kan enkel verplicht zijn als het personeelslid daarin ter beschikking is gesteld (“hetzelfde ambt”) of als het daarvoor een VE heeft. Een wedertewerkstelling in een “ander ambt” waarvoor een TBS/OB’er een VO heeft, is nooit verplicht.
- Een personeelslid met een bekwaamheidsbewijs “ten minste HSO” heeft nu een “ander” bekwaamheidsbewijs en is dus subsidieerbaar voor het ambt van leermeester godsdienst (bao) en voor dat van godsdienstleraar (so), uiteraard mits hij/zij is voorgedragen door de [Erkende Instantie](#). Dit in tegenstelling tot de subsidiëringsvoorwaarden voor bv. het ambt van onderwijzer en voor de algemene vakken in het secundair onderwijs, waar ten minste een bachelordiploma nodig is om subsidieerbaar te zijn onder “andere”.

Voor verdere informatie i.v.m. de bekwaamheidsbewijzen voor Godsdienst:

- zie punt 5 van de [Ministeriële omzendbrief PERS/2012/03](#) van de “Bekwaamheidsbewijzen van de leermeesters godsdienst en de godsdienstleraar”;
- zie de website <https://data-onderwijs.vlaanderen.be/bekwaamheidsbewijzen/> > voor de godsdienstvakken.

De webpagina’s voor de godsdienstvakken zijn begin juli 2017 aangepast.

3.7.2 Overgangsmatregelen

Om te vermijden dat personeelsleden die voorheen een VE of VO hadden, hun rechten zouden verliezen bij de nieuwe definiëring van de vereiste en voldoende geachte bekwaamheidsbewijzen, worden overgangsmatregelen toegekend. Die overgangsmatregelen gelden voor de personeelsleden die op 31 augustus 2017 vastbenoemd zijn als leermeester godsdienst of als godsdienstleraar, en voor de personeelsleden die in de loop van 2014-2015, 2015-2016 of 2016-2017 een of meer dagen tijdelijk aangesteld zijn geweest als leermeester godsdienst of als godsdienstleraar:

- Als deze personeelsleden voorheen een VE hadden voor het ambt van godsdienstleraar Katholieke godsdienst (d.w.z. in het so) maar geen VE meer hebben volgens de nieuwe regeling, behouden zij voor die graad en onderwijsvorm hun VE bij overgangsmatregel (OM/VE). Als zij een VO hadden vóór 1 september 2017 maar niet meer volgens de nieuwe regeling, behouden zij voor die graad en onderwijsvorm hun VO bij overgangsmatregel (OM/VO).
- Als deze personeelsleden voorheen een VE hadden voor het ambt van leermeester katholieke godsdienst (d.w.z. in het bao) maar die niet meer hebben volgens de nieuwe regeling, behouden zij voor dat ambt hun VE bij overgangsmatregel (OM/VE). Als zij vóór 1 september 2017 versie 2017-07-07 Wijzigingen personeelsreglementering vanaf 1 september 2017 11 van 27 een VO hadden maar niet meer volgens de nieuwe regeling, behouden zij voor dat ambt hun VO bij overgangsmatregel (OM/VO). Bij de overgangsmatregelen behouden de betrokken personeelsleden ook hun vroegere salarisschaal, indien die voordeliger zou zijn dan de salarisschaal die ze op basis van de nieuwe regeling zouden genieten.

Hoe lang de betrokken personeelsleden de overgangsmatregelen inzake bekwaamheidsbewijs en inzake de salarisschaal behouden, hangt af van hun statuut:

- de personeelsleden die uiterlijk op 31 augustus 2017 vastbenoemd zijn als leermeester katholieke godsdienst of als godsdienstleraar, behouden de overgangsmatregelen zo lang ze in dienst blijven in het onderwijs (academisch onderwijs niet meegerekend);
- de tijdelijke personeelsleden behouden de overgangsmatregelen zo lang ze ononderbroken in dienst blijven in het onderwijs (academisch onderwijs niet meegerekend). Hierbij worden niet als dienstonderbreking beschouwd: de vakantieperioden, loopbaanonderbreking, zorgkrediet, ziekte- en bevallingsverlof, onbezoldigd ouderschapsverlof, verwijdering uit risico (beroepsziek-

te of moederschapsbescherming), verloven van korte duur met behoud van salaristoelage n.a.v. gebeurtenissen van sociale of familiale aard, verloven zonder behoud van salaris voor max. 6 dagen per schooljaar, en een onderbreking voor een doorlopende periode van max. 2 kalenderjaren.

4 Lesuren en “uren die geen lesuren zijn”

Het pakket uren-leraar kan worden aangewend voor de subsidiëring van lesuren en van “uren die geen lesuren zijn”. Tussen deze twee in zijn Seminaries te situeren. In de volgende punten zetten we uiteen wat met deze termen wordt bedoeld, en leggen we telkens het verband met de administratieve vakbenamingen.

4.1 Lesuren

Zoals gesteld in punt 3 moet het schoolbestuur zich inzake de personeelsaspecten beperken tot de administratieve vakbenamingen. Op pedagogisch vlak blijft echter de vrijheid behouden om lesuren intern een andere benaming te geven, bv. in de lessentabel, uurrooster, schoolagenda, rapport enzovoort. In dat geval hanteert men **pedagogische vakbenamingen**, die kunnen afwijken van de **administratieve vakbenamingen**.

De lessentabellen⁸ van Katholiek Onderwijs Vlaanderen vermelden telkens:

- in de linkerkolom de pedagogische vakbenaming;
- in de rechterkolom de administratieve vakbenaming(en) waaronder het leerplan is goedgekeurd door de inspectie, en die kan/kunnen worden gehanteerd op het vlak van personeelsreglementering. Soms wordt daarbij een keuze geboden uit meerdere vakken.

Voorbeelden:

<i>pedagogische benaming:</i>	<i>administratieve vakbenaming:</i>
<i>Creatie</i>	<i>KV Beeldende vorming / TV Mode</i>
<i>Kunst en cultuur</i>	<i>TV Toerisme / KV Beeldende kunsten / AV Geschiedenis / AV Kunstgeschiedenis</i>

Wanneer bij een pedagogische vakbenaming meerdere administratieve vakbenamingen zijn vermeld, maakt het schoolbestuur **een keuze in functie van de titularis** van die lesuren. Wanneer een zelfde leerplan aan verschillende groepen wordt onderwezen in de school, hoeft de keuze voor de administratieve vakbenaming niet voor alle leraars dezelfde te zijn. Reglementair is het zelfs toegelaten om een pedagogisch pakket van één groep op te delen, teneinde het te spreiden over meerdere leraars met verschillende bekwaamheidsbewijzen, althans voor zover dergelijke opdeling pedagogisch wenselijk is.

Ook wanneer een titularis in de loop van het schooljaar ontslag geeft (bv. wegens pensionering), hoeft de oorspronkelijke keuze van de administratieve vakbenaming niet noodzakelijk te worden aangehouden bij de aanstelling van de **volgende titularis**.

Bij de tijdelijke **vervanging** van een titularis zal het schoolbestuur zoveel als mogelijk trachten om de keuze van de administratieve vakbenaming die was gemaakt voor de titularis, ook in de opdracht van de interimaris aan te houden. Enkel indien dit niet mogelijk blijkt (bv. wegens de schaarste op de arbeidsmarkt), zal het een andere keuze maken; in zeer uitzonderlijke gevallen kan men zelfs (voor kortere periode) een andere leerinhoud laten aanbieden en de vervanger dan ook aanstellen onder de administratieve vakbenaming die beantwoordt aan die andere leerinhoud. Zie hiervoor punt 4.3 van onze Mededeling “Tijdelijke vervanging van gesubsidieerde personeelsleden”,

⁸ zie <http://www.katholiekonderwijs.vlaanderen/themas-z> > Leerplannen en lessentabellen so.

Voorbeeld

De 6 u. van het leerplan met de pedagogische vakbenaming Informatica (2bso, studierichting Kantoor) kunnen worden gegeven onder de administratieve vakbenaming TV Dactylografie of onder TV Toegepaste informatica. Het is zelfs toegelaten om 1 of meer uren van dit leerplan administratief gelijk te stellen met het ene vak, en de resterende uren met het andere vak. Zo lang de titularis administratief in dienst blijft maar moet vervangen worden, zal het schoolbestuur trachten om ook de vervanger aan te stellen onder de administratieve vakbenaming die voor de titularis was gekozen.

In de opdracht van de leraar worden lesuren uiteraard aangeduid in de graad en de onderwijsvorm (aso, tso, bso, kso) waar de opdracht effectief wordt uitgeoefend. Hierbij wijzen we echter op volgende bijzonderheden:

- deze bepaling geldt niet voor de "uren die geen lesuren zijn": zie punt 4.2;
- in het onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers, dat tot geen enkele graad behoort, is het schoolbestuur verplicht om de onderwezen vakken aan te duiden in de graad die voor het personeelslid het meest voordelig is inzake prestatiestelsel en bezoldiging. Dit geldt niet enkel voor de lesuren AV Nederlands voor Nieuwkomers, doch eveneens voor de andere vakken die worden onderwezen in het onthaaljaar voor anderstalige nieuwkomers, alsook in de 22 extra uren-leraar van het vervolgtraject⁹;
- in het *deeltijds bso* mogen de opdrachten worden gelijkgesteld met een vak in de tweede of de derde graad bso (naar keuze)¹⁰. Deze keuzemogelijkheid bestaat overigens ook voor de "uren die geen lesuren zijn" en de "uren leren en werken" (zie 4.2).

4.2 Uren die geen lesuren zijn

Onder "uren die geen lesuren zijn" begrijpt men de opdrachten waarvoor leerkrachten bezoldigd worden, doch die geen betrekking hebben op de realisatie van de wekelijkse lessentabellen. Meer bepaald kan het gaan om:

- bijzondere pedagogische taken (BPT);
- nascholing;
- inhaallessen;
- klassenraad (KR);
- klassendirectie (KD);
- seminaries; op deze specifieke opdracht wordt nader ingegaan in punt 4.3;
- interne pedagogische begeleiding (IPB), doch enkel nog in scholen met een bso-aanbod;
- uren "leren en werken" (die uitsluitend kunnen voorkomen in het deeltijds bso). In de modulaair georganiseerde opleidingen van het deeltijds bso moeten alle uren-leraar, zowel klassikaal als niet-klassikaal georganiseerd, worden doorgegeven als "uren leren en werken".¹¹

Voor de wettelijke beperking op het aantal BPT-uren en voor de controle die de overheid hierop uitoefent in uitvoering van cao X, verwijzen we naar punt 3.3.2 van de Mededeling "[De omkaderingsmiddelen voor de betrekkingen van leraar en godsdienstleraar in het gewoon voltijds secundair onderwijs en OV4 van het buso](#)".

⁹ Zie punt 7.1.2 en 7.3 van de [ministeriële Omzendbrief SO 75 "Onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers in het gewoon voltijds secundair onderwijs"](#).

¹⁰ Oorspronkelijk mochten de uren enkel op het niveau van de derde graad worden gesitueerd indien ten minste één van de leerlingen was ingeschreven in de derde graad bso. Deze voorwaarde geldt echter niet meer.

Zie punt 14.1.1 van de [Ministeriële omzendbrief SO/2008/08 "Stelsel van leren en werken"](#).

¹¹ Zelfde verwijzing als in voorgaande voetnoot.

Zoals gezegd mag IPB enkel nog worden aangewend in scholen met bso; sinds 1 september 2014 mag IPB bovendien enkel worden aangewend ten behoeve van de leerlingen van het bso¹². Merk op dat de reglementering nergens bepaalt wat het onderscheid is tussen IPB en BPT. Hoewel het evident is dat elk van deze activiteiten aan het onderwijsgebeuren een pedagogische meerwaarde moet bieden, wordt de **invulling overgelaten aan de lokale onderwijsverstrekkers**¹³.

In functie van de bezoldiging van het personeelslid moeten deze taken worden **gelijkgesteld** met een van de administratieve vakbenamingen. Hierbij hoeft enkel rekening te worden gehouden met het **bekwaamheidsbewijs van het personeelslid**; het schoolbestuur hoeft zich m.a.w. niet te beperken tot de vakken die op de school onderwezen worden. Alle vakken die subsidieerbaar zijn in de structuur van de school, komen hierbij in aanmerking. Met structuur wordt hier bedoeld: eerste graad en/of tweede + derde graad aso-tso-kso en/of tweede + derde graad bso en/of HBO5 Verpleegkunde.

Deze werkwijze wordt overigens niet enkel gevolgd voor de opdrachten die geput zijn uit het urenpakket (de uren die geen lessen zijn), maar ook voor de opdrachten in het ambt van leraar die gebaseerd zijn op andere omkaderingsmiddelen, zoals uren taak- en functiedifferentiatie, GOK-uren, uren opgericht met punten voor ICT-coördinatie e.d.

Voorbeeld

Een personeelslid (diploma HOKT + BPB) heeft 8 jaar beroepservaring als informaticus in de privésector, en is nadien overgestapt naar het onderwijs. Zijn nuttige ervaring (zie punt 6.3) wordt erkend, met name voor TV en PV Toegepaste informatica. Thans is hij aangesteld in een aso-school als ICT-coördinator.

Deze opdracht wordt, zoals BPT-uren, gelijkgesteld met een vak in functie van het bekwaamheidsbewijs van de betrokkene. Hoewel de aso-school het vak TV Toegepaste informatica niet aanbiedt aan de leerlingen, kan zij de uren van dit personeelslid daar toch mee gelijkstellen; daardoor wordt de nuttige ervaring in aanmerking genomen bij zijn salarisciënniteit.

Ook de "uren leren en werken" in het (modulair of niet-modulair) deeltijds bso mogen worden gelijkgesteld met een vak op het niveau van de tweede of derde graad bso naar keuze, in functie van het bekwaamheidsbewijs van het personeelslid.

De rechtspositie van de leraar hangt af van het vak waarmee men de "uren die geen lessen zijn" gelijkstelt. Het gaat meer bepaald om zijn recht op TADD, de vacantverklaring en kandidaatstelling voor vaste benoeming, de draagwijdte van benoeming en het begrip "hetzelfde ambt". Bij een eventuele vervanging¹⁴ blijft de opdracht (bv. BPT, KR) onveranderd, maar mag de administratieve vakbenaming wijzigen in functie van het bekwaamheidsbewijs van de interimaris.

Voorbeeld

Een vacant uur BPT wordt voor een tijdelijke leraar (bepaalde duur) gelijkgesteld met AV Lichamelijke opvoeding. Dit brengt mee

- *dat de betrokkene anciënniteit verwerft in het vak AV Lichamelijke opvoeding;*
- *dat dit BPT-uur als AV Lichamelijke opvoeding moet worden aangeboden voor reafectatie binnen het schoolbestuur en binnen de scholengemeenschap;*
- *dat leraars die binnen de SG recht hebben op TADD in AV Lichamelijke opvoeding, aanspraak kunnen maken op dit BPT-uur;*

¹² Punt 5.2 van cao X.

¹³ Antwoord van minister M. Vanderpoorten op een parlementaire vraag van dhr. Jos De Meyer d.d. 16 februari 2001.

¹⁴ Zie ook punt 4.3.2 van onze Mededeling "[Tijdelijke vervanging van gesubsidieerde personeelsleden in het gewoon en buitengewoon secundair onderwijs](#)".

- dat dit uur als AV Lichamelijke opvoeding op 1 maart¹⁵ wordt vacant verklaard in functie van de vaste benoemingen;
- dat benoeming op 1 juli of 1 oktober ook mogelijk is in een lesuur AV Lichamelijke opvoeding, zelfs indien deze betrekking op 15 april werd georganiseerd als een BPT uur dat was gelijkgesteld met AV Lichamelijke opvoeding.

Indien deze titularis tijdelijk moet worden vervangen, mag BPT voor de interimaris met een ander vak en/of op het niveau van een andere graad worden gelijkgesteld.

“Uren die geen lessen zijn” kunnen ook worden gelijkgesteld met **Katholieke godsdienst**. Het personeelslid wordt dan aangesteld in het ambt van godsdienstleraar (hetgeen het mandaat van de Erkende Instantie vergt), en het uur mag worden geput uit het pakket dat voor godsdienst is voorbehouden. Ook de eventuele vervanger wordt dan als godsdienstleraar aangesteld¹⁶.

4.3 Seminaries

Doorheen de jaren is “Seminaries” in gebruik geraakt in twee verschillende betekenissen:

- Enerzijds als pedagogische vakbenaming in de lessentabellen van bepaalde studierichtingen tso of bso. De lessentabellen vermeldt een gelijkstelling met één of meerdere administratieve vakbenamingen. Hier volgt men dus de werkwijze zoals uiteengezet in punt 4.1.
- Anderzijds werd de term “Seminaries” sinds 2004-2005 geïntroduceerd voor de vakoverschrijdende werking binnen de vrije ruimte: vaak in de derde graad aso, maar dit kan evengoed in het keuze- of complementaire gedeelte van andere graden van het voltijds secundair onderwijs, ook in de eerste graad.

Met “Seminaries” in deze tweede betekenis bedoelt men opdrachten van het onderwijzend personeel die wél betrekking hebben op de realisatie van de wekelijkse lessentabellen (het zijn m.a.w. **contacturen**), doch niet binnen de context van de administratieve vakken of specialiteiten. Deze omschrijving¹⁷ is misschien niet bijzonder transparant, maar biedt wel de mogelijkheid om **vakoverschrijdende opdrachten** in het keuze- of complementaire gedeelte van de lessentabel te organiseren, zoals bv. het werken met Leefsleutels.

Voor deze opdrachten gebeurt een **gelijkstelling met een vak in functie van het bekwaamheidsbewijs** van het personeelslid, op dezelfde manier als voor de andere “uren die geen lessen zijn”. Specifiek voor Seminaries geldt dat het akkoord van het personeelslid hiervoor vereist is. Voor verdere informatie verwijzen we u naar onze Mededeling “[Seminaries: Personeelsconsequenties](#)”.

De rechtspositie van de leraar hangt af van het vak waarmee men de Seminaries gelijkstelt. Het gaat meer bepaald om zijn recht op TADD, de vacantverklaring en kandidaatstelling voor vaste benoeming, de draagwijdte van benoeming en het begrip “hetzelfde ambt”. Bij een eventuele vervanging¹⁸ blijft de opdracht *Seminaries*, maar mag de administratieve vakbenaming wijzigen in functie van het bekwaamheidsbewijs van de interimaris.

¹⁵ Sinds 2016 worden de betrekkingen in wervingsambten vacant verklaard volgens de toestand van 1 maart, en niet meer van 15 april.

¹⁶ Men kan het “uur dat geen lesuur is” voor de vervanger enkel gelijkstellen met een *ander* vak dan katholieke godsdienst indien men volstrekt zeker is dat ook dan het volledige urenpakket voor godsdienst nog steeds wordt aangewend voor godsdienst.

Zie punt 4.3.2 van de Mededeling “[Tijdelijke vervanging van gesubsidieerde personeelsleden in het gewoon en buitengewoon secundair onderwijs](#)”.

¹⁷ Wettelijke basis: [artikel 211 § 2 van de Codex Secundair Onderwijs](#) (zie punt 2. reglementering).

¹⁸ Zie punt 4.3.2 van de Mededeling [Tijdelijke vervanging van gesubsidieerde personeelsleden in het gewoon en buitengewoon secundair onderwijs](#)”.

Voorbeelden

- 1 *In een school worden Seminaries in de derde graad gegeven door een vastbenoemde master Wiskunde + BPB. Deze opdracht wordt voor hem gelijkgesteld met (AV Wiskunde 3aso). Tijdens het ziekteverlof van deze titularis wordt hij vervangen door een GvSO-groep 1 Engels-Geschiedenis. Voor de vervanger kan deze opdracht worden doorgegeven als Seminaries (TV Handelscorrespondentie Engels 2aso), ook al fungeert deze interimaris de facto in de derde graad.*
- 2 *Een vacant uur Seminaries wordt voor een tijdelijke leraar (aangesteld voor bepaalde duur) gelijkgesteld met AV Nederlands. Dit brengt mee*
 - *dat de betrokkene anciënniteit verwerft in het vak AV Nederlands;*
 - *dat dit uur als AV Nederlands moet worden aangeboden voor reffectatie binnen het schoolbestuur en binnen de scholengemeenschap;*
 - *dat leraars die binnen de SG recht hebben op TADD in AV Nederlands, aanspraak kunnen maken op dit uur Seminaries;*
 - *dat dit uur als AV Nederlands op 1 maart wordt vacant verklaard in functie van de vaste benoemingen;*
 - *dat benoeming op 1 juli of 1 oktober ook mogelijk is in een lesuur AV Nederlands, zelfs indien deze betrekking op 15 april werd georganiseerd als een Seminarie-uur, gelijkgesteld met AV Nederlands.*

Seminaries kunnen ook worden gelijkgesteld met het vak **Katholieke godsdienst**. Het personeelslid is dan aangesteld in het ambt van godsdienstleraar (hetgeen het mandaat van de Erkende Instantie vergt), en de uren mogen worden geput uit het pakket dat voor godsdienst is voorbehouden. Ook de eventuele vervanger wordt als godsdienstleraar aangesteld¹⁹.

5 Vereiste, voldoende geachte en “andere” bekwaamheidsbewijzen

Voor haast alle vakken bestaan er vereiste bekwaamheidsbewijzen (VE), voldoende geachte bekwaamheidsbewijzen (VO) en “andere”. Deze rubricering is per bekwaamheidsbewijs en voor elk vak afzonderlijk vastgelegd in de bijlage bij het Besluit van 14 juni 1989, meestal na advies van de onderwijsinspectie. Bovendien vermeldt het Besluit bij elk bekwaamheidsbewijs aan welke salarisschaal een opdracht in dat vak bezoldigd wordt, desgevallend verschillend naar graad en/of onderwijsvorm.

Onder strikt bepaalde voorwaarden kunnen personeelsleden ten persoonlijke titel een VE of VO hebben bij wijze van overgangsmaatregel (OM/VE of OM/VO). Dit behandelen we afzonderlijk in punt 9.

Voor de leraar geldt een basisdiploma zonder bewijs van pedagogische bekwaamheid (op één uitzondering²⁰ na) nooit als VE of VO. Dit geldt overigens ook voor de andere ambten in het bestuurs- en onderwijzend personeel: godsdienstleraar, (adjunct-)directeur, TA, TAC en coördinator (deeltijds bso).

¹⁹ Men kan de uren Seminaries voor de vervanger enkel gelijkstellen met een ander vak dan Katholieke godsdienst indien men volstrekt zeker is dat ook dan het volledige urenpakket voor godsdienst nog steeds wordt aangewend voor godsdienst.

²⁰ Zie punt 6.4 van deze Mededeling.

5.1 Vereist bekwaamheidsbewijs

De aanduiding van een bekwaamheidsbewijs als VE voor een bepaald vak, heeft vérstrekkende gevolgen²¹ voor de leraar in kwestie, meer bepaald wat betreft zijn recht op TADD, het verkrijgen van de vaste benoeming, de draagwijdte van de vaste benoeming en de verplichtingen inzake reffectatie, en dit alles ongeacht het feit of hij deze vakken al dan niet ooit heeft onderwezen. Op grond van zijn opleiding wordt immers aangenomen dat de betrokkene voldoende onderlegd is in alle VE-vakken en -specialiteiten.

Een bekwaamheidsbewijs is aangeduid als een VE indien wordt verondersteld dat elke houder van dat specifieke bekwaamheidsbewijs de nodige onderlegdheid heeft om dat welbepaald vak te onderwijzen in die bepaalde graad/graden en die bepaalde onderwijsvorm(en). Een VE vloeit m.a.w. voort uit **de relatie tussen het te onderwijzen vak en de basisopleiding van de leraar**, d.w.z. uit het niveau én de specialisatie / discipline / optie.

De GvSO-groep 1 kon in zijn opleiding twee of drie²² verschillende opleidingseenheden (OE) combineren. De onderwijsbevoegdheid wordt dan bepaald vanuit elke afzonderlijke OE. Hierbij maakt het geen verschil uit of die OE al dan niet werd uitgediept in de lerarenopleiding. In de opleiding tot bachelor in het onderwijs: secundair onderwijs spreekt men opnieuw van “onderwijsvakken” i.p.v. “opleidingseenheden”.

Het opzoeken van de vakken waarvoor een leraar een VE heeft, gebeurt vanuit de volledige en exacte benaming van dat specifieke bekwaamheidsbewijs. Diploma's die nog de vroegere benamingen als licentiaat, gegradueerde e.d. dragen, mag men dan ook niet zomaar gelijkstellen met bv. bachelor of master: in sommige gevallen levert dat niet volledig dezelfde onderwijsbevoegdheid op.

Het zoekresultaat in de Bekwaamheidsbewijzen online levert in principe enkel VE-vakken op. Daarnaast heeft een leraar meestal een heel aantal VO-vakken; daarover meer in punt 5.2.

Voorbeelden

- Een houder van het diploma Master in de rechten + BPB heeft een VE voor TV + PV Recht in de 2de en 3de graad (alle onderwijsvormen), en in HBO5 Verpleegkunde.
- Een houder van het diploma HOKT Biotechnologie + BPB heeft een VE voor TV + PV Agrarische technieken in alle graden, en voor TV + PV Landbouw en TV + PV Tuinbouw in de 2de en 3de graad (alle onderwijsvormen), en in HBO5 Verpleegkunde.
- Een houder van een diploma van professioneel gericht bachelor (PBA) Journalistiek + BPB heeft een VE voor TV en PV Handelscorrespondentie Nederlands en voor TV en PV Kantoor technieken in de 2de en 3de graad (alle onderwijsvormen), en in HBO5 Verpleegkunde.

5.2 Voldoende geacht bekwaamheidsbewijs

Een bekwaamheidsbewijs is erkend als VO indien de overheid aanneemt dat een houder ervan het nodige **niveau** van opleiding genoten heeft om aangesteld te kunnen worden in een bepaald vak of specialiteit, in de aangeduide graden en onderwijsvormen. Een VO staat m.a.w. los van de *inhoud* (specialiteit, discipline, optie ...) van de opleiding die de leraar heeft gevolgd, en is enkel gebaseerd op het *niveau* ervan. Zo heeft elke GvSO-groep 1 en elke bachelor in het onderwijs: secundair onderwijs een VE of VO voor alle algemene vakken in de eerste en de tweede graad (alle onderwijsvormen) en in de derde graad bso en in HBO5, maar niet in de derde graad aso-tso-kso.

²¹ Voor nadere toelichtingen verwijzen we naar:

- punt 4.3 van de Mededeling “[Tijdelijke aanstelling in wervingsambten: bepaalde duur of doorlopende duur](#)”;
- punt 10.3.2 van de Mededeling “[Vaste benoeming in wervingsambten](#)”;
- punt 4 van de Mededeling “[De verdeling van de betrekkingen; reffectatie en wedertewerkstelling](#)”.

²² Voor de bachelor in het onderwijs: secundair onderwijs is de opleiding opnieuw gereduceerd tot twee vakken.

Anderzijds hebben de houders van een bekwaamheidsbewijs “ten minste master + BPB” een VE of VO voor alle algemene vakken in de tweede²³ en de derde graad, maar in de eerste graad hebben slechts enkele²⁴ bekwaamheidsbewijzen “ten minste master + BPB” een VE. Voor de onderwijsbevoegdheid in de eerste graad die de master+BPB sinds 2013-2014 heeft op basis van zijn (onderliggende) diploma van bachelor+BPB, verwijzen we naar punt 6.1.3.

Ook een BPB dat niet is afgestemd op het secundair onderwijs (bv. het diploma van onderwijzer of kleuteronderwijzer) zal nooit een VE opleveren voor het ambt van leraar, doch enkel een VO: zie punt 6.2.3.

Het opzoeken van de vakken waarvoor een leraar een VO heeft, gebeurt dan ook niet vanuit de *benaming* van dat specifieke bekwaamheidsbewijs, maar vanuit de aanduiding van het *niveau* ervan. Voor de omschrijvingen van de verschillende niveaus die de reglementering hanteert, verwijzen we naar punt 6.1.2.

Voorbeeld

Voor een licentiaat Romaanse filologie+ BPB vindt men

- *de VE-vakken onder de benaming “Licentiaat Romaanse filologie + BPB”;*
- *de VO-vakken onder “ten minste master + BPB”, “ten minste bachelor +BPB” en “ten minste HSO”.*

Of een bepaalde leraar met een voldoende geacht bekwaamheidsbewijs effectief voldoende kennis bezit om dat bepaalde vak of die specialiteit te onderwijzen, wordt initieel overgelaten aan het oordeel van het schoolbestuur. Pas wanneer hij in een afzonderlijk VO-vak of -specialiteit een zekere anciënniteit heeft opgebouwd, kan hij daarin rechten²⁵ verwerven, te weten recht op tijdelijke aanstelling voor doorlopende duur, vaste benoeming en reffectatie.

Merk op dat de rubricering van een bekwaamheidsbewijs als VO zich meestal uitstrekt over verschillende graden en onderwijsvormen. De rechten van een leraar (bv. recht op TADD, draagwijdte van vaste benoeming ...) blijven niet beperkt tot de graad waarin de anciënniteit is opgebouwd of waarin de benoeming is verworven, maar gelden voor alle graden waarvoor zijn bekwaamheidsbewijs als VO is vermeld.

Voorbeeld

Een bachelor in het onderwijs: secundair onderwijs (Wiskunde-fysica) wordt benoemd in het VO-vak TV Mechanica in de eerste graad. Vanaf dan behoren TV en PV Mechanica tot de draagwijdte van zijn benoeming, en dit in alle graden waar zijn bekwaamheidsbewijs als VO geldt voor dit vak, d.w.z. in heel het secundair onderwijs.

²³ Voor algemene vakken in de tweede graad bso hebben alle leraars met “ten minste bachelor + BPB” een VO en genieten ze barema 301.

²⁴ De uitzonderingen zijn:

- de licentiaat Klassieke filologie + BPB of licentiaat taal- en letterkunde: Latijn en Grieks + BPB die een VE hebben voor de algemene vakken Latijn, Grieks, Klassieke studiën en Antieke Cultuur in de eerste graad (barema 501). Voor de andere algemene vakken hebben deze leraars echter géén VO in de eerste graad;
- de Master met Latijn als hoofdtaal + BPB: VE voor de algemene vakken Latijn, Klassieke studiën en Antieke Cultuur in de eerste graad (barema 501). Voor de andere algemene vakken in de eerste graad heeft hij een VO op basis van het onderliggende diploma van bachelor + BPB (zie punt 6.1.3), en geniet hij barema 301;
- de Master met Grieks als hoofdtaal + BPB: VE voor de algemene vakken Grieks, Klassieke studiën en Antieke Cultuur in de eerste graad (barema 501). Voor de andere algemene vakken in de eerste graad heeft hij een VO op basis van het onderliggende diploma van bachelor + BPB (zie punt 6.1.3), en geniet hij barema 301.
- een aantal kunstvakken en praktische vakken in de eerste graad, waarvoor de houders van een bekwaamheidsbewijs “ten minste master + BPB” een VO hebben.

²⁵ Zie verwijzingen in voetnoot 21.

Of een leraar voor een bepaald vak in een bepaalde graad en onderwijsvorm een VE dan wel een VO heeft, maakt geen verschil uit voor de salarisschaal waaraan hij zal worden bezoldigd. We illustreren dit hieronder.

Voorbeelden

- Een houder van het bekwaamheidsbewijs licentiaat of master + BPB heeft een VO voor alle algemene vakken in de 2de en 3de graad aso-tso-kso, in de 3de graad bso en in HBO5 Verpleegkunde. Hiervoor geniet hij dezelfde salarisschaal 501 als voor het vak waarvoor hij een VE heeft.
- Een houder van het bekwaamheidsbewijs bachelor in het onderwijs: secundair onderwijs heeft een VO voor de meeste vakken in de eerste graad, in de tweede graad (alle onderwijsvormen), in de derde graad bso en HBO5 Verpleegkunde, alsook voor TV en PV in de derde graad aso-tso-kso. Overal geniet hij voor de VO-vakken dezelfde salarisschaal als hij in die zelfde graad geniet voor zijn VE-vakken, te weten barema 302 voor TV en PV in 3aso-tso-kso en barema 301 elders.

5.3 Bekwaamheidsbewijs “andere”

Soms kan het schoolbestuur voor de invulling van een vacature niemand aanwerven die beschikt over een VE, noch iemand die een VO bezit én geschikt blijkt voor de opdracht in kwestie. In deze situatie laat de wetgeving toe om iemand aan te stellen met een “ander” bekwaamheidsbewijs. Opgelet: onder deze rubricering mag men **niet alle overige diploma’s** begrijpen, maar enkel de ruim omschreven groep die onder dat vak als “andere” is vermeld in de bijlage bij het Besluit van 14 juni 1989, dat geraadpleegd wordt via de website Bekwaamheidsbewijzen online.

Voorbeelden

- Een personeelslid dat geen hoger diploma bezit dan dat van secundair onderwijs, komt helemaal niet in aanmerking voor subsidiëring bij aanstelling in een algemeen vak in het secundair onderwijs. Indien dergelijke aanstelling toch zou gebeuren, zal de overheid geen salaristoelage verlenen.
- Voor KV/PV Fotografie wordt enkel de groep “ten minste HSO” gerubriceerd als “andere”. Wie misschien vele jaren nuttige ervaring heeft (zie punt 6.3 van deze Mededeling), maar niet beschikt over “ten minste HSO”, kan voor deze opdracht niet gesubsidieerd worden.

Een aanstelling onder “andere” levert **steeds een lagere salarisschaal** op dan een aanstelling onder VE of VO.

Voorbeeld

Op de reeds vermelde uitzonderingsgroep²⁶ na heeft een houder van een diploma licentiaat+ BPB geen VE of VO voor de algemene vakken in de eerste graad. Omdat hij ook valt onder “ten minste bachelor”, beschikt hij voor algemene vakken in de eerste graad wel over een bekwaamheidsbewijs “andere”, waarbij hij zal bezoldigd worden aan het lagere barema 300.

Buiten de hierna opgesomde situaties (zie punt 5.3.2) kan een personeelslid dat is aangesteld met een “ander bekwaamheidsbewijs” enkel worden gesubsidieerd indien het schoolbestuur een **verklaring op eer** aflegt dat het niet mogelijk was een houder van een VE of VO aan te stellen. Dit betekent niet dat het schoolbestuur verplicht zou zijn om voorrang te geven aan een kandidaat met VO die het niet geschikt acht voor de vacature die moet worden ingevuld.

Dit tekort aan kandidaten met VE of VO hoeft enkel te worden onderzocht op het moment van de aanstelling. Eenmaal de aanstelling is gebeurd, kan ze enkel worden beëindigd volgens de bepa-

²⁶ Zie voetnoot 24.

lingen²⁷ van het decreet Rechtspositie. Bij een aansluitende verlenging van de aanstelling onder “andere” hoeft het tekort aan geschikte kandidaten met een VE of VO niet opnieuw te worden nagegaan. In punt 5.3.1 wordt toegelicht wanneer de aanstelling onder “andere” in elk geval een einde neemt.

Voorbeelden

1. Een Master met hoofdtalen Engels en Frans + BPB heeft gekandideerd bij het schoolbestuur, en heeft daarbij verklaard bereid te zijn om het even welk vak te onderwijzen. Indien er een vacature is in het vak AV Chemie heeft deze master + BPB een VO; het schoolbestuur is echter niet verplicht om dit VO-vak toe te vertrouwen aan deze sollicitant, maar kan iemand aanstellen onder “andere”, en de verklaring op eer afleggen indien dit nodig is (zie 5.3.2).

2. Op 1 september wordt personeelslid A overeenkomstig de geldende voorwaarden aangesteld onder “andere”. Pas later ontvangt het schoolbestuur via een aangetekend schrijven de sollicitatie van een persoon die voor dit vak een VE bezit. Toch blijft personeelslid A aangesteld: hij kan zelfs niet ontslagen worden louter om reden dat er nu wél een kandidaat met VE beschikbaar is.

5.3.1 Duur van de aanstelling onder “andere”

De aanstelling in een wervingsambt onder “andere” eindigt volgens de regelgeving²⁸ die van toepassing is op elke tijdelijke aanstelling van bepaalde duur, en **eindigt bijgevolg uiterlijk op het einde van het schooljaar** (31 augustus). Een personeelslid kan immers niet voor doorlopende duur aangesteld of vast benoemd worden op basis van dergelijk bekwaamheidsbewijs. Indien hetzelfde tekort aan kandidaten met VE (of VO) zich ook het volgende schooljaar voordoet, kan hetzelfde personeelslid opnieuw worden aangesteld onder “andere”, maar steeds als tijdelijke van bepaalde duur, en dus telkens tot uiterlijk het einde van het schooljaar.

Voorbeeld

Een leraar wordt onder “andere” aangesteld in een vacante betrekking. Enkel een aanstelling voor bepaalde duur is hier mogelijk, wat meebrengt dat deze aanstelling ten laatste op 31 augustus van rechtswege eindigt. Op 1 september dient het schoolbestuur opnieuw na te gaan of er kandidaten zijn met een VE of VO alvorens het diezelfde leraar opnieuw kan aanstellen (zie ook punt 5.3.2).

Een andere vraag is of de diensten die onder “andere” zijn gepresteerd door een leraar die nadien een VE verwerft (bv. door het behalen van het BPB), in aanmerking worden genomen voor zijn dienstanciënniteit i.f.v. TADD. Hiervoor verwijzen we naar punt 6.6 van de Mededeling “Dienstanciënniteit”, ref. M-VVKSO-2007-005, en punt 4.3 van de Mededeling [“Tijdelijke aanstelling in wervingsambten: bepaalde duur of doorlopende duur”](#).

5.3.2 Wanneer is géén verklaring op eer vereist?

Zoals hoger gezegd moet het schoolbestuur bij een aanstelling van een personeelslid onder “andere” een verklaring op eer afleggen dat het geen kandidaat met VE of VO kon aanstellen. Dit hoeft het echter niet te doen in de volgende omstandigheden:

1. Indien het personeelslid met “andere” **initieel** slechts wordt aangesteld²⁹ voor een periode van **niet meer dan 97 dagen**. Zelfs indien de aanstelling nadien verlengd wordt (bv. de interim-opdracht loopt door omdat de afwezigheid van de titularis wordt verlengd), moet de verklaring

²⁷ Zie de Mededeling “Einde aanstelling en ontslag van gesubsidieerde personeelsleden”.

²⁸ Zie vorige voetnoot.

²⁹ Merk op dat ook een arbeidsovereenkomst voor bepaalde duur géén einddatum kan vermelden, doch steeds loopt tot het einde van het schooljaar (in vacante uren) of tot de terugkeer van de titularis (niet-vacante uren).

ook dan niet worden afgelegd. De schaarste aan geschikte kandidaten met VE of VO moet m.a.w. enkel worden vastgesteld op het ogenblik van de initiële aanstelling, niet bij de verlenging ervan.

Voorbeeld

Een titularis geniet ziekteverlof van 1 september tot 30 november, en wordt vervangen door een interimaris die wordt aangesteld onder "andere". Vermits de afwezigheid initieel slechts 91 dagen duurt, hoeft de verklaring op eer niet te worden afgelegd. Ook indien het ziekteverlof nadien wordt verlengd en de aanstelling van de interimaris uiteindelijk méér dan 97 dagen blijkt te duren, is er geen verklaring op eer meer nodig.

2. Gedurende een beperkte periode (zie hierna) moet de verklaring op eer evenmin worden afgelegd bij de aanstelling van een personeelslid dat onder "andere" valt **louter omwille van het ontbreken van het BPB**. Hierbij gaat het om een personeelslid dat reeds het beoogde basisdiploma bezit, en enkel nog het BPB moet verwerven om over een VE of VO te beschikken.

Deze periode

- is gelijk aan de minimumduur³⁰ die nodig is voor het behalen van een BPB, vermeerderd met 1 schooljaar,
- en begint te lopen vanaf de eerste september na de eerste aanstelling van dat personeelslid in een ambt van het bestuurs- en onderwijzend personeel³¹ in het secundair onderwijs.

Voorbeelden

1. Een personeelslid met diploma bachelor zónder BPB is op 1 september 2015 voor de eerste maal aangesteld als leraar, belast met het vak TV Elektriciteit. Indien hij wél een BPB had, zou hij beschikken over een VO; om die reden hoefde geen verklaring op eer te worden afgelegd.

De betrokkene zal in het **hogere onderwijs** een bijkomende opleiding om het diploma van leraar te verwerven. Dit betekent dat geen verklaring op eer moet worden afgelegd gedurende drie schooljaren (in principe twee jaar duur van de opleiding, vermeerderd met één). Deze periode begint te lopen vanaf 1 september 2016, (de eerste september na zijn eerste aanstelling in het secundair onderwijs), en dit ongeacht het feit of hij in die periode binnen dan wel buiten het onderwijs werkt. Vanaf 2019-2020 zal de verklaring op eer dus wél moeten worden afgelegd bij aanstelling van dit personeelslid voor een periode van meer dan 97 dagen.

2. Een personeelslid met diploma master (zonder BPB) werd op 1 september 2013 aangesteld als administratief medewerker. Vanaf 1 september 2015 werd hij, nog steeds zonder BPB, aangesteld als leraar in het vak AV Nederlands in de derde graad. De periode waarbinnen het schoolbestuur geen verklaring op eer dient af te leggen begint pas te lopen vanaf 1 september 2016, d.w.z. op de eerste september na de eerste aanstelling van de betrokkene in het ambt van leraar. Deze periode is dus niet beginnen lopen op de eerste september na zijn aanstelling in een ambt (administratief medewerker) waarvoor geen BPB nodig is³².

³⁰ De regelgeving inzake de bekwaamheidsbewijzen zegt niet wat onder "minimumduur" moet worden begrepen. Deze minimumduur kan gerelateerd worden aan de huidige modulaire opleidingsstructuur van de specifieke lerarenopleiding.

Aldus meegedeeld door de overheid op haar informeel middagoverleg met de onderwijskoepels en vakorganisaties d.d. 25 maart 2010. De modulaire opleidingsstructuur laat de student toe deze opleiding te spreiden over meerdere schooljaren.

³¹ Toevoeging op basis van het informeel middagoverleg tussen de overheid, de onderwijskoepels en vakorganisaties d.d. 25 maart 2010.

³² Aldus bevestigd door de overheid in een informeel overleg met de onderwijskoepels en de vakorganisaties d.d. 25 maart 2010.

5.3.3 Beroepsmogelijkheden

Wie zich benadeeld acht omdat hij, ondanks zijn VE of VO, niet werd aangesteld door het schoolbestuur terwijl er iemand anders werd aangesteld onder "andere", kan hiervoor een beroepsprocedure opstarten, behalve in de situaties waarin het schoolbestuur niet verplicht was om een verklaring op eer af te leggen (zie 5.3.2). Hiervoor verwijzen we naar [artikel 9 § 3 van het Besluit van 14 juni 1989](#). Voorwaarde om deze procedure op te starten is wel dat de persoon die zich benadeeld acht, aangetekend had gekandideerd bij het schoolbestuur.

6 Bekwaamheidsbewijs: basisdiploma en/of BPB en/of nuttige ervaring

Een bekwaamheidsbewijs kan bestaan uit één, twee of drie componenten: een basisdiploma en/of een bewijs van pedagogische bekwaamheid (BPB) en/of nuttige ervaring.

Bij de aanstelling van een nieuw personeelslid mag men enkel rekening houden met de diploma's, attesten, getuigschriften ... die hem op de datum van indiensttreding reeds zijn uitgereikt. Het criterium is de datum die op het diploma is vermeld, ook indien die verschilt van de datum van de proclamatie.

De exacte aanduiding van de diploma's die een sollicitant bezit, kan worden geverifieerd via de website "Leer- en Ervaringsbewijzen Databank (LED)" van de overheid, <http://leerenervaringsbewijzendatabank.be/>. Deze bevat momenteel o.a. de studiebewijzen die zijn behaald in het secundair onderwijs en de diploma's en getuigschriften die zijn behaald aan een hogeschool of universiteit, en dit vanaf ongeveer 1999-2000; geleidelijk zal deze databank verder naar het verleden worden uitgebouwd. Voor de verificatie van het studiebewijs via deze website is de elektronische identiteitskaart of een "token" van de bezitter van het studiebewijs vereist.

6.1 Basisdiploma

6.1.1 VE-vakken: volgens het individuele basisdiploma

Het basisdiploma is het diploma, attest, getuigschrift, brevet ... dat is afgeleverd op het einde van gevolgde studiën. De basisdiploma's die voor subsidiëring in aanmerking worden genomen, zijn opgesomd in [artikel 6 van het Besluit van 14 juni 1989](#).

Het Besluit en de website Bekwaamheidsbewijzen online hanteren zeer exacte aanduidingen van specifieke diploma's voor het toekennen van VE's. Bij de aanwerving is het belangrijk dat men zich enkel baseert op de titel zoals letterlijk vermeld op het diploma van de sollicitant, met toevoeging van zijn specialisatie / discipline / optie.

Voorbeeld

Het basisdiploma HSTO Apotheekhulp moet men zien als verschillend van HSTO Apotheekhelp(st)er. Enkel de bekwaamheidsbewijzen die letterlijk vermeld worden als VE voor een bepaald vak of specialiteit, worden als dusdanig gesubsidieerd door de overheid.

Sinds de herstructurering van het hoger onderwijs worden diploma's uitgereikt van *master* en *bachelor*. In de geïntegreerde lerarenopleiding worden sindsdien volgende diploma's uitgereikt:

- diploma van bachelor in het onderwijs: kleuteronderwijs (*i.p.v. het vroegere diploma van kleuteronderwijzer*);
- diploma van bachelor in het onderwijs: lager onderwijs (*i.p.v. het vroegere diploma van onderwijzer*);
- diploma van **bachelor in het onderwijs: secundair onderwijs** (*i.p.v. de vroegere GLSO of GvSO-groep 1*).

Personeelsleden die reeds zijn afgestudeerd vóór de hervorming van de lerarenopleiding en van het hoger onderwijs, bezitten echter diploma's met de vroegere benamingen als bv. licentiaat of technisch ingenieur; aan de benaming van hun specifieke diploma verandert niets. De vakken waarvoor een leraar een VE heeft, vindt u in de Bekwaamheidsbewijzen online terug onder de

exacte benaming van het persoonlijke diploma van het personeelslid, **ook** als dat nog de **vroegere titel** is als bv. licentiaat, technisch ingenieur of graduaat - telkens met toevoeging van de toevoeging van zijn specialisatie / discipline / optie.

Toevoeging van VE's

De onderwijsbevoegdheid die aan de respectieve bekwaamheidsbewijzen wordt verleend, wordt regelmatig verder aangevuld door de overheid: vaak door toevoeging van de diploma's van nieuwe opleidingen in het hoger onderwijs, maar in sommige gevallen ook door wijzigingen in de vakken waarvoor een diploma als VE geldt. Het is dus belangrijk om met eventuele wijzigingen rekening te houden bij de verdeling van de opdrachten.

Master met hoofdtal ...

Sinds 1 september 2014 worden bij de AV Duits, Engels, Frans, Grieks Italiaans, Latijn, ~~Nederlands~~, Russisch en Spaans en bij TV/PV Handelscorrespondentie telkens het basisdiploma "**master met de betrokken taal als hoofdtal**" + BPB vermeld als vereist bekwaamheidsbewijs. Relevant is hierbij niet meer of het gaat een masterdiploma in de Vergelijkende moderne letterkunde of een master in de Westerse literatuur o.d.: voortaan volstaat het masterdiploma van het studiegebied Taal- en Letterkunde of het studiegebied Toegepaste taalkunde, met de vermelding "hoofdtal:...." bij het masterdiploma (of op het diplomasupplement). Let wel: dit geldt enkel voor de master + BPB, *niet* voor de licentiaat. De licentiaat vertaler-tolk + BPB behoudt enkel de VE die hij reeds had voor TV/PV Handelscorrespondentie in de betrokken taal, en heeft voor het algemene taalvak ook na 1 september 2014 nog steeds geen vereist, maar een voldoende geacht bekwaamheidsbewijs (VO).

Voorbeeld

Elke master met hoofdtal Duits + BPB heeft een VE

- *voor AV Duits in de tweede graad aso, tso, kso, in de derde graad (alle onderwijsvormen) en in HBO5 Verpleegkunde*
- *en voor TV/PV Handelscorrespondentie Duits in de tweede en derde graad (alle onderwijsvormen) en in HBO5 Verpleegkunde.*

De **master Toegepaste taalkunde met hoofdtal Nederlands** had enkel in 2014-2015 een VE voor TV/PV Handelscorrespondentie Nederlands én AV Nederlands. Vanaf 1 september 2015 heeft de overheid de vroegere onderwijsbevoegdheid voor dit bekwaamheidsbewijs hersteld en de VE opnieuw beperkt tot TV/PV Handelscorrespondentie Nederlands. Organiek hebben de houders van dit bekwaamheidsbewijs dus opnieuw een VO voor AV Nederlands. Onder bepaalde voorwaarden werden echter overgangsmaatregelen toegekend aan de personeelsleden met het genoemde bekwaamheidsbewijs: zie punt 9.16 van deze Mededeling.

De **master Taal- en letterkunde met hoofdtal Nederlands** heeft nog steeds een VE voor TV/PV Handelscorrespondentie Nederlands én voor AV Nederlands.

Master in de industriële wetenschappen uitgereikt vanaf 1 september 2013

Het diploma van master in de Industriële wetenschappen + BPB leverde tot in 2013-2014 enkel voor TV en PV een VE op, doch niet voor AV. Een Master in de industriële wetenschappen: biochemie + BPB bv. had enkel een VE voor TV en PV toegepaste biochemie, maar niet voor AV Biochemie.

Sinds 1 september 2014 worden bepaalde diploma's van **master in de industriële wetenschappen die zijn uitgereikt vanaf 1 september 2013** en aangevuld zijn met BPB, ook voor een algemeen vak erkend als vereist bekwaamheidsbewijs. Een gelijkaardige uitbreiding van VE-vakken is er ook voor bepaalde diploma's van Master of Industrial Sciences. Bedoelde diploma's die vóór 1 september 2013 zijn uitgereikt, genieten de uitbreiding tot AV echter niet.

Voorbeeld

- *Voor de vakken TV en PV Toegepaste chemie geldt elk diploma van master in de industriële wetenschappen: Chemie + BPB als VE.*

- Voor het vak AV Chemie geldt het diploma van master in de industriële wetenschappen: Chemie + BPB enkel als VE indien het masterdiploma is uitgereikt na 1 september 2013.

6.1.2 VO-vakken: volgens het diplomaniveau

Terwijl de VE's worden vastgelegd voor elk specifiek basisdiploma afzonderlijk, wordt **onderwijsbevoegdheid onder VO** in de regelgeving toegekend aan groepen diploma's die worden samengenomen in **niveau-aanduidingen**, los van enige specialisatie of discipline. Hierbij vinden we omschrijvingen als "ten minste master", "ten minste bachelor", "HOKT + BPB" e.d. Deze aanduidingen zijn gedefinieerd in [artikel 7 van het Besluit van 14 juni 1989](#). We beperken ons hier tot enkele aandachtspunten:

- onder de omschrijving "ten minste master" worden zowel het nieuwe diploma van master begrepen als de vroegere diploma's van het hoger onderwijs van het lange type zoals licentiaat. Zie artikel [7 § 1 punt 1 van het Besluit van 14 juni 1989](#).
- de omschrijving "bachelor" omvat zowel het diploma van academisch bachelor als dat van professioneel bachelor. Deze ruime omschrijving "bachelor" vervangt sinds 1 september 2013 de vroegere omschrijving PBA, die enkel de *professionele* bachelor omvatte. Zie [art. 7 § 1 punt 6 van het Besluit](#).

Let wel: Het diploma van universitair kandidaat is - in tegenstelling tot dat van (academisch of professioneel) bachelor - niet als dusdanig vermeld in het Besluit, en wordt ook **niet** gelijkgesteld met een ander niveau, ook niet met bachelor. Wie wel houder is van een diploma van kandidaat, maar niet van licentiaat, zal voor de onderwijsbevoegdheid in de regel terugvallen op het niveau "ten minste HSO".

- Onder de niveau-aanduiding "ten minste bachelor" vallen:
 - zowel het diploma van (academisch of professioneel gerichte) bachelor, de oude diploma's geaggregeerde voor het lager secundair onderwijs, hoger onderwijs van het korte type, gegradueerde enz.
 - als het diploma van master en de oude diploma's van het hoger onderwijs van het lange type zoals licentiaat.

Zie [artikel 7 § 1 punt 7 van het Besluit](#).

- Ook de aanduiding "hoger onderwijs van het korte type" (HOKT)³³ komt nog voor, die verwijst naar bepaalde diploma's die zijn afgeleverd in de vroegere structuur van het hoger onderwijs. In [artikel 7 § 1 punt 5 van het Besluit](#) wordt gespecificeerd welke diploma's of getuigschriften (1°) wel en (2°) niet onder de benaming HOKT vallen. Opgelet:
 - een diploma van master of van het hoger onderwijs van het lange type valt *niet* onder HOKT, maar wel onder *ten minste master* en onder *ten minste bachelor*.
 - In enkele gevallen verschilt de onderwijsbevoegdheid voor "HOKT" van de bevoegdheid voor "bachelor".
- Basisdiploma's die zijn uitgereikt in het **onderwijs voor sociale promotie** of door een **centrum voor volwassenenonderwijs**, moeten **ten minste 900 lestijden** hebben omvat. Zie [artikel 6 § 2 van het Besluit](#).
- "ten minste HSO": hieronder valt niet enkel het diploma secundair onderwijs, maar ook de studiebewijzen die vermeld zijn als HSTO, HSKO, ASBO en HSBO (waaronder ook het studiegetuigschrift van het 2de leerjaar van de derde graad bso), alsook de diploma's van een hoger niveau. Zie [artikel 7 § 1 punt 25 van het Besluit](#).
- Voor diploma's uitgereikt door **technische scholen** of -leergangen (type A2, B1 e.d.): zie [artikel 8 § 1 van het Besluit](#).
- Voor het **hoger kunstonderwijs**: zie [artikel 8 § 2 van het Besluit](#).

³³ De aanduiding "ten minste HOKTVL" komt niet meer voor in de reglementering.

6.1.3 In aanmerking nemen van onderliggende diploma's

1. In het **ondersteunend personeel** (opvoeder en administratief medewerker) kan een personeelslid sinds 2015-2016 in een vacante betrekking niet enkel worden aangesteld of benoemd op basis van zijn hoogste diploma, maar ook op een lager diplomaniveau en dus aan een lagere puntenkost - maar dan ook aan het overeenstemmende lagere barema:

- in een vacante betrekking van 63 (of 31,5) punten kan elk personeelslid met “ten minste HSO” worden aangesteld, dus ook een bachelor of een master; de bezoldiging gebeurt in elk geval aan barema 202 (gewoon so) of barema 122 (buso)³⁴;
- in een vacante betrekking van 82 (of 41) punten kan elk personeelslid met “ten minste bachelor” worden aangesteld, dus ook een master; de bezoldiging gebeurt in elk geval aan barema 158;
- in een vacante betrekking van 120 (of 60) punten kan enkel personeelslid met “ten minste master” worden aangesteld, bezoldigd aan barema 542.

Als interimaris in een betrekking van 63 of 82 of 120 punten kan elk personeelslid met een bekwaamheidsbewijs “ten minste HSO” worden aangesteld. De vervanger kan evenwel geen barema genieten dat hoger is dan hetgeen overeenstemt met zijn eigen diploma, noch hoger dan het barema van de titularis. Wanneer bv. een master wordt aangesteld ter vervanging van een titularis die barema 202 of 122 geniet (63 punten), kan hij zelf geen hoger barema genieten.

Verdere informatie over bekwaamheidsbewijs, puntenwaarde en salarisschaal in het ondersteunend personeel vindt u in punt 3 van de Mededeling [“Het ondersteunend personeel: opvoeder en administratief medewerker in het gewoon en buitengewoon so”](#).

2. In het **bestuurs- en onderwijzend personeel**, dus ook in het ambt van **leraar en godsdienstleraar**, mag rekening worden gehouden met alle diploma's die het personeelslid bezit, ook met de onderliggende diploma's.

Opzoeken van de vakken waarvoor een leraar een VO heeft, doet men vanuit het hoogste diplomaniveau én vanuit de onderliggende niveaus. Voor bv. de houder van een licentiaat+BPB kan dit resultaten opleveren onder

- “ten minste master+BPB”
- “ten minste bachelor+BPB”
- “ten minste bachelor”
- “ten minste HSO”
- maar **niet** onder “HOKT” of “HOKT + BPB”, noch onder “bachelor” of “bachelor+BPB” of “bekwaamheidsbewijs van het niveau bachelor”.

Zoals gezegd in punt 6.1.2 maakt de wetgeving betreffende de bekwaamheidsbewijzen sinds 1 september 2013 geen onderscheid meer tussen het diploma van academisch bachelor en dat van professioneel bachelor: beide worden nu begrepen onder de term “bachelor”. Daardoor heeft ook de bezitter van een academisch bachelor + BPB een VO voor alle algemene vakken in de eerste graad (barema 301). Let wel: dit geldt niet voor het vroegere universitair diploma van kandidaat, maar enkel voor dat van academisch bachelor.

Aangezien een leraar met het diploma van master+BPB in de regel onderliggend het diploma van academisch bachelor bezit, heeft hij als bachelor+BPB sinds 1 september 2013 ook een VO voor de algemene vakken in de eerste graad. Let wel: zelfs voor de vakken van zijn opleiding heeft hij in die eerste graad geen VE, maar een VO. Bovendien zal het verschil in salarisschaal meebrengen dat een opdracht in de eerste graad (barema 301) voor een *vastbenoemde* master+BPB niet behoort tot “hetzelfde ambt” waarbinnen hij recht heeft op een betrekking.

³⁴ De barema's 202 en 122 zijn volkomen identiek.

Voorbeeld

Een leraar met diploma Master in de Wiskunde + BPB heeft een VE voor AV Wiskunde en AV Wetenschappelijk tekenen in de tweede graad (aso, tso en kso), in de derde graad (alle onderwijsvormen) en in HBO5 Verpleegkunde.

Op basis van zijn onderliggende diploma (academisch) bachelor + BPB heeft hij sinds 1 september 2013 bovendien een VO voor de algemene vakken in de eerste graad (barema 301); ook AV Wiskunde in de eerste graad is voor hem geen VE-vak, maar een VO-vak. Hij heeft uiteraard ook nog steeds de VO voor AV Wiskunde in de tweede graad bso die hij voordien reeds had.

De onderwijsbevoegdheid van een master+BPB (niet: licentiaat+BPB) kan bijgevolg worden opgezocht onder

- “ten minste master+BPB”
- “ten minste bachelor+BPB”
- “ten minste bachelor”
- “ten minste HSO”
- en, mits een onderliggend diploma van bachelor: eveneens onder “bachelor” en “bachelor +BPB”.

Voor het TADD-recht dat voor de master kan voortvloeien uit deze wijziging verwijzen we naar punt 4.3.2 van de Mededeling [“Tijdelijke aanstelling in wervingsambten: bepaalde duur of doorlopende duur”](#).

Voor de gevolgen voor de vastbenoemden (“zelfde ambt” en mogelijkheid tot wedertewerkstelling) verwijzen we naar de punten 4.2 en 5 van de Mededeling [“De verdeling van de betrekkingen; reffectatie en wedertewerkstelling in het gewoon secundair onderwijs”](#).

Voor de bezoldiging wordt steeds het meest voordelige bekwaamheidsbewijs van het personeelslid in aanmerking genomen, zelfs indien hij/zij in die concrete betrekking is benoemd of voor doorlopende duur is aangesteld op basis van zijn lagere bekwaamheidsbewijs. Zie punt 3.2 van de Mededeling [“Het maandelijks salaris in hoofdamt voor gesubsidieerde personeelsleden”](#).

6.2 Bewijs van pedagogische bekwaamheid

Het bewijs van pedagogische bekwaamheid (BPB) is het studiegetuigschrift dat is afgeleverd na het volgen van de lerarenopleiding. Zonder BPB kan een leraar of een ander personeelslid in de categorie van het bestuurs- en onderwijzend personeel hoogstens een bekwaamheidsbewijs “andere” hebben³⁵; dit in tegenstelling tot de diplomavereisten voor het ondersteunend personeel, waar het BPB noch voor de administratief medewerker noch voor de opvoeder bijdraagt tot de rubricering van het bekwaamheidsbewijs.

6.2.1 Meest gangbare BPB's

De meest gangbare BPB's voor de ambten in het secundair onderwijs die zijn erkend krachtens [artikel 3 van het Besluit van 14 juni 1989](#), zijn:

- het diploma van geaggregeerde voor het hoger secundair onderwijs;
- het diploma van geaggregeerde voor het lager secundair onderwijs;
- het diploma van geaggregeerde voor het onderwijs;
- het getuigschrift van middelbare technische normaalleergangen (GMTN);

³⁵ Een BPB is m.a.w. steeds nodig om een VE of VO te hebben voor het ambt van leraar, godsdienstleraar, (adjunct-)directeur, technisch adviseur(-coördinator) of coördinator (dbso). Hierop bestaat sinds 1 september 2008 één enkele uitzondering: zie punt 6.4 van deze Mededeling.

- het getuigschrift van normaalleergangen;
- het getuigschrift van pedagogische bekwaamheid (GPB);
- het getuigschrift van pedagogische leergangen (GPL);
- het diploma van geaggregeerde voor het secundair onderwijs-groep 1;
- het diploma van geaggregeerde voor het secundair onderwijs-groep 2;
- het diploma van bachelor in het onderwijs: secundair onderwijs;
- het diploma van leraar, uitgereikt door een specifieke lerarenopleiding, zoals bepaald in het decreet van 15 december 2006 betreffende de lerarenopleidingen in Vlaanderen, met uitzondering van het diploma van leraar dans.

Een BPB dat is uitgereikt door een centrum voor volwassenenonderwijs, moet zijn uitgereikt na een onderwijscyclus die ten minste 450 lestijden heeft omvat: zie art. 3 § 5 van het Besluit.

6.2.2 *Diploma van geïntegreerde lerarenopleiding (so) als BPB*

Een aantal lerarenopleidingen wordt bekrachtigd met een diploma waarin het BPB **geïntegreerd** is. Dit is bv. het geval voor de GLSO, de GvSO-groep 1 en de bachelor in het onderwijs: secundair onderwijs. Dergelijke diploma's gelden eveneens als BPB bij een ander basisdiploma.

Voorbeeld

Een leraar heeft een diploma van GvSO-1 Frans en een master in de Wiskunde; de combinatie van deze twee geldt als master in de Wiskunde + BPB. Zijn onderwijsbevoegdheid strekt zich uit als volgt:

- VE-vakken op basis van zijn diploma GvSO-1 Frans;
- VE-vakken op basis van zijn master in de Wiskunde + BPB;
- VO-vakken op basis van zijn diploma GvSO-1 (bv. AV Wiskunde in de eerste graad);
- VO-vakken op basis van "ten minste master + BPB" (bv. AV Frans in de derde graad aso-tso-kso).

6.2.3 *Diploma van onderwijzer of kleuteronderwijzer als BPB*

De diploma's van onderwijzer en kleuteronderwijzer en die van bachelor in het onderwijs: kleuteronderwijs, resp. basisonderwijs, gelden

- enerzijds zelfstandig als VO-bekwaamheidsbewijs voor een aantal vakken in het ambt van leraar of godsdienstleraar;
- anderzijds als BPB bij andere basisdiploma's, doch - in het ambt van leraar of godsdienstleraar - enkel onder de rubricering VO. Met dit specifieke BPB kan men dus geen VE hebben in het ambt van leraar of godsdienstleraar;
- maar voor de ambten van directeur, adjunct-directeur, coördinator (deeltijds bso), technisch adviseur, technisch adviseur-coördinator en beheerder (internaat) gelden deze diploma's als een volwaardig BPB, dat in combinatie met het nodige basisdiploma in een VE kan resulteren.

Voorbeeld

Een houder van het diploma licentiaat Lichamelijke opvoeding én het diploma van onderwijzer heeft

- *op basis van zijn onderwijzersdiploma: een VO voor een heel aantal vakken in het ambt van leraar, waaronder AV Lichamelijke opvoeding in de eerste en tweede graad (alle onderwijsvormen) en in de derde en vierde graad bso en in HBO5 Verpleegkunde.*
- *als "ten minste master + BPB" een VO in de tweede en derde graad aso-tso-kso en in de derde graad bso en in HBO5 Verpleegkunde. Let wel: Zelfs voor AV Lichamelijke opvoeding heeft hij geen VE, omdat het diploma van onderwijzer als BPB nooit in een VE resulteert in het ambt van leraar.*

- een VE voor de ambten van directeur, adjunct-directeur, coördinator (deeltijds bso), TA, TAC en beheerder (internaat).

6.2.4 Bepaalde banaba's als BPB

Bepaalde diploma's en getuigschriften van een bachelor-na-bacheloropleiding (**banaba**) gelden opnieuw³⁶ als BPB, doch enkel op voorwaarde dat het banaba-diploma **uiterlijk in het academiejaar 2014-2015 is uitgereikt**. Het gaat hierbij om de volgende studiebewijzen:

- het diploma van de voortgezette lerarenopleiding zorgverbreding en remediërend leren;
- het diploma van bachelor in het onderwijs: zorgverbreding en remediërend leren;
- het diploma van de voortgezette studie van geaggregeerde voor het buitengewoon onderwijs;
- het diploma van de voortgezette studie van geaggregeerde voor het buitengewoon onderwijs en remedial teaching;
- het diploma van de voortgezette studie van remedial teacher;
- het diploma van de voortgezette lerarenopleiding buitengewoon onderwijs;
- het diploma van bachelor in het onderwijs: buitengewoon onderwijs;
- het bekwaamheidsgetuigschrift tot het geven van buitengewoon onderwijs.

Voor enige toelichtingen bij de wijzigingen die er de laatste jaren zijn geweest i.v.m. deze bana-ba-opleidingen, verwijzen we naar de voetnoot.

6.2.5 BPB's die uitsluitend gelden voor kunstvakken

BPB's die uitsluitend gelden voor kunstvakken (inbegrepen de kunstvakken die als PV worden beschouwd) zijn opgesomd in [artikel 8 § 1ter en §3 van het Besluit](#). Zie ook punt 3.3 van de Ministeriële Omzendbrief van 12 augustus 2002 (zie punt 2.2 Reglementering). Zie ook punt 6.4 van deze Mededeling (uitsluitend voor KV/PV in het kso).

6.3 Nuttige ervaring

De **arbeidsprestaties** die de leraar (of ander lid van het bestuurs- en onderwijzend personeel) in de **privésector**³⁷ als werknemer of als zelfstandige heeft geleverd vóór zijn tewerkstelling in het onderwijs of, onder bepaalde voorwaarden, in combinatie daarmee, kunnen worden erkend als nuttige ervaring (**NE**) voor specifieke vakken of ambten. Deze NE kan een onderdeel vormen van het bekwaamheidsbewijs (zie verder punt 6.3.1) en/of bijdragen tot de salarisanciënniteit van het personeelslid (zie 6.3.2).

De **erkenning** van vroegere arbeidsprestaties als NE wordt verleend **door de overheid** op advies van de onderwijsinspectie. Enkel volgende diensten kunnen in aanmerking worden genomen:

- diensten als zelfstandige of meewerkende echtgenoot, indien in overeenstemming met de RSZ-regeling;

³⁶ Deze banaba-diploma's waren reeds sinds 2008 aanvaard als BPB. Vanaf 1 september 2013 werden ze echter niet meer aanvaard in het gewoon secundair onderwijs, tenzij voor de personeelsleden die voldeden aan de voorwaarden om overgangsmaatregelen te genieten. Hierdoor werden een aantal studenten benadeeld die deze banaba-opleiding reeds hadden aangevat met het oog op het behalen van een BPB, maar niet voldeden aan de voorwaarden om de overgangsmaatregelen te genieten. Om voor deze problematiek een oplossing te bieden, is in de wetgeving vastgelegd dat de genoemde banaba-diploma's en getuigschriften met terugwerkende kracht vanaf 1 september 2013 opnieuw zijn aanvaard als BPB in het gewoon so, doch enkel indien bedoeld banaba-diploma of -getuigschrift uiterlijk in het academiejaar 2014-2015 is uitgereikt.

³⁷ Prestaties binnen het onderwijs in andere categorieën dan het bestuurs- en onderwijzend personeel *kunnen* ook in aanmerking komen voor erkenning als NE: bv. diensten als klerk-typist voor TV/PV Dactylografie.

- diensten als bezoldigd werknemer, indien de arbeidsprestaties ten minste de helft bedroegen van een voltijdse opdracht in desbetreffende sector;
- diensten als ambtenaar of beroepsmilitair;
- diensten als stagiair (jongerenstage, geen leerovereenkomst of stage als deel van een opleiding), als gesubsidieerde contractueel (Gesco) of tewerkgestelde werkloze, of in bijzonder tijdelijk kader (BTK) of derde arbeidscircuit (DAC).

Een aanvraag tot erkenning van NE wordt vanuit een school via het werkstation gericht tot de overheid; dit kan ook gedaan worden vóór de indiensttreding in het onderwijs. Het is aan het personeelslid om voor de nodige bewijsstukken te zorgen, volgens de modaliteiten die zijn uiteengezet in de ministeriële omzendbrief betreffende de nuttige ervaring (zie punt 2.2 Reglementering).

Op het aanvraagformulier vermeldt u voor welke vakken de erkenning van NE wordt gevraagd. Het is aan te raden om de aanvraag van de NE niet te beperken tot het vak waarmee het personeelslid momenteel is belast, maar ze te verruimen tot alle specialiteiten die in aanmerking komen, omdat er zich in de latere loopbaan van het personeelslid nog onverwachte wendingen kunnen voordoen. De erkenning van de NE is immers in elk geval beperkt tot de specialiteit(en) waarvoor ze wordt gevraagd. Bij een concordantie (bv. van TV/PV Kleding naar TV/PV Mode of van TV Technologische opvoeding naar TV Techniek; zie punt 9 van deze Mededeling) geldt de erkenning van de NE voor het "oude" vak automatisch ook voor het "nieuwe" vak.

Indien de diensten door de overheid niet worden erkend als NE, kan men eventueel een aanvraag tot herziening overwegen. Deze aanvraag moet worden ingediend binnen de 60 dagen na het versturen van de zending door de administratie, en dient steeds nieuwe of bijkomende elementen te bevatten over de inhoud van de vroeger uitgeoefende taken. Het personeelslid kan bij een herzieningsaanvraag expliciet vermelden dat het persoonlijk wil worden gehoord.

Voor verdere details, o.a. betreffende de mogelijkheid om NE te verwerven tijdens de aanstelling in het onderwijs, verwijzen we u naar de ministeriële omzendbrief dienaangaande (zie punt 2.2).

Sinds 1 september 2016 kan een personeelslid nuttige ervaring verwerven in de privésector in combinatie met een onderwijsopdracht die méér dan een halftijdse betrekking beslaat. Sinds diezelfde ingangsdatum kan een personeelslid ook in de zomervakantie nuttige ervaring opbouwen in de privésector zonder dat hij/zij nog (als tijdelijke) afstand hoeft te doen van zijn uitgestelde bezoldiging of (als vastbenoemde) voor die periode een TBSPA hoeft te nemen. Deze laatste wijziging heeft dus enkel betrekking op de zomervakanties van 2017 of later.

6.3.1 Nuttige ervaring als onderdeel van het bekwaamheidsbewijs

Sommige studiebewijzen moeten gepaard gaan met een aantal jaren NE om te resulteren in een VE of VO. Dit wordt dan expliciet vermeld in de bijlage bij het Besluit en in de website Bekwaamheidsbewijzen online. Zelfs zonder basisdiploma, doch louter met 9 jaar NE + BPB kan een leraar een VO hebben voor technische of praktische vakken. Als **onderdeel van een bekwaamheidsbewijs** kunnen de vroegere arbeidsprestaties in aanmerking komen als NE, **ongeacht de leeftijd** waarop die diensten werden verstrekt (zie voorbeeld onder 6.3.2).

Indien een sollicitant enkel subsidieerbaar is mits hij voldoende nuttige ervaring heeft, is het belangrijk om de betrokkene pas aan te stellen nadat de NE erkend is door de overheid. Indien die erkenning pas volgt na de aanstelling, geldt ze weliswaar vanaf de eerste dag van de aanstelling (uiteraard beperkt tot de diensten die de betrokkene als werknemer of zelfstandige had gepresteerd tot op de vooravond van zijn aanstelling in het onderwijs)³⁸. Indien het personeelslid echter zou worden aangesteld en zijn NE uiteindelijk niet wordt erkend, is de betrokkene niet subsidieerbaar, en dit voor de hele periode van zijn aanstelling.

³⁸ Aldus bevestigd door AgODi in een mail aan het VVKSO d.d. 2 maart 2012.

6.3.2 Opname van nuttige ervaring in de salarisciënniteit

Zelfs indien de NE niet nodig is voor het bekwaamheidsbewijs, kan ze bijdragen tot de geldelijke anciënniteit van het personeelslid. In functie van de salarisciënniteit komt de NE pas in aanmerking vanaf de minimumleeftijd³⁹ die geldt voor de salarisschaal van de betrokkene. NE kan voor een maximum van 10 jaar bijdragen tot de salarisciënniteit van:

- leraars belast met TV en/of PV in alle scholen;
- leraars belast met KV, specialiteiten Hedendaagse dans, Klassieke dans en Samenspel;
- de ambten van het bestuurspersoneel⁴⁰ in scholen die tso en/of bso aanbieden, of in scholen met uitsluitend een eerste graad waaraan een technisch georiënteerde basisoptie en/of een beroepsvoorbereidend leerjaar bestaat.

Let wel: de jaren NE worden enkel opgenomen in de salarisciënniteit van een leraar voor die specialiteiten waarvoor de NE erkend is. Dit kan dus meebrengen dat een leraar voor twee specialiteiten dezelfde salarisschaal geniet (bv. 301), maar door zijn NE voor de ene specialiteit 10 jaar salarisciënniteit méér heeft dan voor de andere. Bovendien heeft de salarisciënniteit ook belang voor de definitie van "hetzelfde ambt" waarbinnen een vastbenoemd leraar recht heeft op een betrekking: zie punt 4.2 van onze Mededeling "[De verdeling van de betrekkingen; reffectatie en wedertewerkstelling in het gewoon secundair onderwijs](#)".

Voorbeeld

Iemand heeft vanaf de leeftijd van 20 jaar gedurende drie jaar arbeidsprestaties verricht als werknemer in de hotelsector. Op de leeftijd van 23 jaar is hij in dienst getreden als leraar Hotel, waarvoor hij wordt bezoldigd aan salarisschaal 301. Zijn NE voor Hotel wordt erkend door de overheid.

- *Indien hij NE nodig heeft voor het bekwaamheidsbewijs, kunnen de drie jaar in aanmerking komen.*
- *Voor de salarisciënniteit daarentegen kan slechts één jaar NE in aanmerking komen, aangezien de beginleeftijd voor salarisschaal 301 op 22 jaar ligt.*

Voor godsdienstleraar, opvoeders en administratief medewerkers wordt de NE nooit in aanmerking genomen.

Voor de leraars belast met AV kan nuttige ervaring enkel bijdragen tot de salarisciënniteit in het vak AV Sport, en dit op basis van een vroegere erkenning van de NE voor de toenmalige vakken TV en PV Sport (zie ook punt 10 van deze Mededeling). Voor de andere algemene vakken komt NE in geen geval in aanmerking. Daardoor kan een leraar die zowel met AV als met TV is belast, voor beide een verschillende salarisciënniteit hebben, ook al geniet hij steeds hetzelfde barema.

Voorbeeld

Een master in de economische wetenschappen + BPB heeft 5 jaar NE voor TV Toegepaste economie; voor AV Economie en de andere algemene vakken wordt NE echter niet in aanmerking genomen. In de tweede graad aso-tso-kso, in de derde graad (alle onderwijsvormen) en in HBO5 Verpleegkunde zal deze leraar zal voor beide vakken worden bezoldigd aan barema 501, maar voor AV Economie zal hij 5 jaar geldelijke anciënniteit minder hebben dan voor TV Toegepaste economie.

6.4 Artistieke ervaring als bekwaamheidsbewijs KV/PV in het kso

In uitzonderlijke gevallen kan artistieke ervaring van een kandidaat-leraar na een welbepaalde erkenningsprocedure in aanmerking worden genomen als een voldoende geacht bekwaamheidsbe-

³⁹ De salarisciënniteit begint pas te lopen vanaf een bepaalde minimumleeftijd, die afhangt van de salarisschaal. Ze ligt bv. op 22 jaar voor salarisschaal 301, en op 24 jaar voor 501. <http://data-onderwijs.vlaanderen.be/salaris/schalen/>. Bij elk barema vindt u de minimumleeftijd.

⁴⁰ Tot het bestuurspersoneel behoren: directeur, adjunct-directeur, coördinator deeltijds bso, technisch adviseur en technisch adviseur-coördinator.

wijs voor het onderrichten van kunstvakken (KV) en het daarbij aansluitende praktisch vak (PV), doch uitsluitend in het kunstsecundair onderwijs. Eigenaardig genoeg wordt in deze situatie géén bewijs van pedagogische bekwaamheid gevraagd⁴¹: louter de artistieke ervaring, erkend volgens de voorgeschreven procedure, volstaat.

Dit brengt mee dat leraars in het kso een VO kunnen hebben voor KV en het bijbehorende PV, ook al beschikken ze niet over een basisdiploma, maar wel over een erkenning van hun artistieke ervaring. De erkenningsprocedure is uiteengezet in punt 4 van de Ministeriële omzendbrief PERS/2008/06 (zie onder punt 2.2 van deze Mededeling).

Artistieke ervaring staat volledig los van nuttige ervaring (zie punt 6.3 van deze Mededeling).

6.5 Hoedanigheid van priester als vereist of voldoende geacht bekwaamheidsbewijs

De hoedanigheid van bedienaar van de eredienst - katholiek priester komt in het (voltijds en deeltijds) gewoon secundair onderwijs en in opleidingsvorm 4 van het buitengewoon secundair onderwijs als VE of VO in aanmerking voor alle ambten van het bestuurs- en onderwijzend personeel, van het ondersteunend personeel en van het opvoedend hulppersoneel (internaten) waarvoor als vereist of voldoende geacht bekwaamheidsbewijs worden beschouwd: het bekwaamheidsbewijs ten minste bachelor + BPB, ten minste master + BPB en een aantal andere niveau-omschrijvingen.

Concreet betekent dit dat een katholiek priester - ongeacht de studiebewijzen die hij behaald heeft - een VO heeft voor alle vakken in het ambt van leraar in het gewoon secundair onderwijs, en een VE voor de ambten van godsdienstleraar, TA, TAC, coördinator (deeltijds bso), adjunct-directeur, directeur, opvoeder en administratief medewerker, en voor de ambten van beheerder en studiemeester-opvoeder in het internaat.

Deze hoedanigheid van priester wordt bewezen bij overlegging van een getuigschrift van priesterschap.

Meer informatie in de Ministeriële omzendbrief GO/70/90/15 "[Gelijkwaardigheid van bepaalde bekwaamheidsbewijzen van godsdienstige of ideologische aard met de vereiste of de voldoende geachte bekwaamheidsbewijzen in de door de Vlaamse Gemeenschap gesubsidieerde vrije onderwijsinstellingen](#)".

7 Taal van het bekwaamheidsbewijs

Om subsidieerbaar te zijn, moet een personeelslid voldoen aan de taalvereisten. Daaraan voldoet het in elk geval indien het is aangesteld op basis van een bekwaamheidsbewijs dat behaald is in het Nederlands. Indien dit bekwaamheidsbewijs bestaat uit een basisdiploma en een bewijs van pedagogische bekwaamheid, volstaat het dat één van beide in het Nederlands is behaald (zie voorbeeld hierna). Nuttige ervaring als onderdeel van een bekwaamheidsbewijs wordt niet in aanmerking genomen als bewijs van de vereiste taalkennis.

Voorbeeld

Een leraar heeft een diploma van licentiaat Wiskunde, behaald aan een Franstalige universiteit in België. Aan een Vlaamse universiteit heeft hij het diploma van leraar behaald. Op basis van dit Nederlandstalige bewijs van pedagogische bekwaamheid voldoet de betrokkene aan de taalvereisten.

Indien het personeelslid niet voldoet aan de taalvereisten op basis van zijn bekwaamheidsbewijs, kan het daaraan ook voldoen op basis van een studiegetuigschrift of van een taalexamen; desnoods kan een taalafwijking worden aangevraagd, doch deze is strikt beperkt tot een termijn van

⁴¹ Tot onze verbazing heeft de overheid het BPB in deze ene specifieke situatie niet als eis gesteld, en dit tegen de afspraken in die waren gemaakt bij het voorafgaandelijke overleg tussen de overheid, de vakorganisaties en de onderwijskoepels.

drie kalenderjaren. Verdere toelichtingen hierbij leest u in punt 3.2.7 van onze Mededeling "[Tijdelijke aanstelling in wervingsambten: bepaalde duur of doorlopende duur](#)".

8 Buitenlandse diploma's

Om als bekwaamheidsbewijs subsidieerbaar te zijn, moet het diploma of getuigschrift in principe afgeleverd zijn door een Belgische universiteit of instelling, of door een onderwijsinstelling die door de staat of de gemeenschap georganiseerd, gesubsidieerd of erkend is, ofwel door een examencommissie die door de staat of de gemeenschap is ingesteld. Onder "de gemeenschap" worden zowel de Vlaamse als de Franse en de Duitstalige gemeenschap van België verstaan⁴².

Buitenlandse diploma's kunnen ook in aanmerking worden genomen, op voorwaarde dat een conformiteitsattest ofwel een gelijkwaardigheidsattest werd afgeleverd (zie punten 8.1 en 8.2 hierina). Daarnaast kan een buitenlands diploma van hoger onderwijs ook in aanmerking komen voor algemene vakken in levende talen (zie 8.3).

8.1 Professionele erkenning: het conformiteitsattest

Een conformiteitsattest⁴³ kan worden afgeleverd aan de houder van een diploma of getuigschrift van een lerarenopleiding van ten minste 3 jaar dat werd behaald aan een instelling binnen de Europese Economische Ruimte⁴⁴. Daarnaast kan het ook worden afgeleverd aan een houder van een diploma of getuigschrift van de lerarenopleiding van een ander land (d.w.z. buiten de Europese Economische Ruimte) mits hij in het betrokken beroep een beroepservaring van drie jaar heeft op het grondgebied van een lidstaat van de Europese Economische Ruimte die het diploma of getuigschrift heeft erkend.

Het conformiteitsattest geldt als professionele erkenning; het is enkel bruikbaar voor wervingsambten (d.w.z. leraar, godsdienstleraar, opvoeder en administratief medewerker); het duidt aan voor welke ambten/vakken/graden/onderwijsvormen het buitenlandse diploma geldt als vereist bekwaamheidsbewijs, en aan welke salarisschaal het personeelslid daarvoor zal worden bezoldigd. De onderwijsbevoegdheid van de betrokken leraar is strikt beperkt tot de vakken die op het attest worden opgesomd.

Het conformiteitsattest wordt uitgereikt door de dienst NARIC binnen het ministerie van Onderwijs: <http://www.ond.vlaanderen.be/naric> > *procedures* > *professionele erkenning* > *toegang tot het lerarenberoep*. De termijn voor de afhandeling van de aanvraag bedraagt gemiddeld een maand en begint te lopen vanaf het ogenblik dat het ingediende aanvraagdossier volledig is. Pas wanneer het conformiteitsattest is uitgereikt, heeft men de zekerheid dat de betrokkene zal gesubsidieerd worden. In tegenstelling tot vroeger⁴⁵ behoudt dit attest zijn geldigheid, ook indien het ambt, waartoe het attest toegang verleent, gedurende enige tijd niet wordt uitgeoefend.

Opgelet: indien het personeelslid niet is aangesteld op basis van een Nederlandstalig bekwaamheidsbewijs, moet ook nog worden onderzocht of het voldoet aan de taalvereisten; zo niet, moet een taalafwijking worden aangevraagd: zie punt 7 van deze Mededeling.

⁴² Op basis van de Grondwet zijn de minimale voorwaarden voor het behalen van diploma's en de minimale globale duur per onderwijsniveau nationaal vastgelegd, wat de onderlinge erkenning van diploma's van de verschillende Gemeenschappen in België inhoudt. De diploma's uitgereikt door erkende onderwijsinstellingen in de Franse Gemeenschap van België moeten bijgevolg als evenwaardig erkend worden met de overeenkomstige diploma's uitgereikt door erkende onderwijsinstellingen in Vlaanderen. Een personeelslid heeft dus geen gelijkwaardigheid nodig voor een diploma van de Franse Gemeenschap. NARIC-Vlaanderen levert hiervoor ook geen attesten meer af.

⁴³ Wettelijke basis: Besluit van de Vlaamse regering van 24 april 2009 (zie punt 2.1 Reglementering).

⁴⁴ De Europese Economische Ruimte omvat de landen van de Europese Unie + IJsland, Liechtenstein, Noorwegen en Zwitserland.

⁴⁵ Voorheen verloor het conformiteitsattest zijn geldigheid wanneer het betreffende ambt gedurende drie jaar niet meer werd uitgeoefend. Dit is thans dus niet meer het geval.

8.2 Academische erkenning: de gelijkwaardigheid

De **academische erkenning** is een officiële bevestiging van de **gelijkwaardigheid** van een buitenlands diploma van het (universitair of niet-universitair) hoger onderwijs met een welbepaalde Belgische tegenhanger. Die erkenning geeft aan de houder van het buitenlandse diploma dezelfde rechten (o.a. onderwijsbevoegdheid) als de houder van het overeenstemmende Vlaamse diploma. De gelijkwaardigheid kan ook erkend worden voor diploma's die zijn uitgereikt in landen die niet behoren tot de Europese Economische Ruimte en is ook buiten het onderwijs bruikbaar. Het uitreiken ervan gebeurt door dezelfde dienst NARIC (zie 8.1) en vergt gemiddeld 3 maanden vanaf het ogenblik dat het ingediende aanvraagdossier volledig is. Ook hier heeft men pas de zekerheid dat de betrokkene zal worden gesubsidieerd, wanneer de gelijkwaardigheid is erkend.

Opgelet: indien het personeelslid niet is aangesteld op basis van een Nederlandstalig bekwaamheidsbewijs, moet ook nog worden onderzocht of het voldoet aan de taalvereisten; zo niet, moet een taalafwijking worden aangevraagd: zie punt 7 van deze Mededeling.

8.3 Buitenlands diploma van hoger onderwijs als “andere” voor levende talen

Voor de algemene vakken in alle levende talen alsook voor AV Nederlands voor Nieuwkomers (zie punt 3.5) gelden⁴⁶ buitenlandse diploma's van hoger onderwijs als “ander” bekwaamheidsbewijs indien er een verklaring is bijgevoegd van NARIC-Vlaanderen (zie punt 8.1) waaruit blijkt dat het buitenlandse diploma is uitgereikt door een instelling voor hoger onderwijs die in dat land erkend is, en dat het diploma zelf door dat land erkend is, en dat de studieomvang vergelijkbaar is met een studieomvang in het hoger onderwijs in de Vlaamse Gemeenschap.

Let wel: voor een leraar die op basis van deze mogelijkheid wordt aangesteld, zal in de regel een taalafwijking moeten worden aangevraagd: zie punt 3.2.7 van de Mededeling “[Tijdelijke aanstelling in wervingsambten: bepaalde duur of doorlopende duur](#)”.

9 Overgangsmatregelen inzake het bekwaamheidsbewijs en concordanties

Het Besluit van 14 juni 1989 en de latere wijzigingen en aanvullingen brachten soms een inperking mee van de onderwijsbevoegdheid voor enkele bekwaamheidsbewijzen die voorheen als VE of als VO golden voor bepaalde vakken. Leraars die voorheen reeds bepaalde vakken gaven en volgens de toen geldende reglementering wel konden worden gesubsidieerd, konden onder strikte voorwaarden overgangsmatregelen verwerven, waardoor zij te persoonlijke titel hun onderwijsbevoegdheid voor dit vak hebben behouden bij wijze van overgangsmatregel (**OM**).

Voor **vastbenoemden** is dergelijke overgangsmatregel **persoonsgebonden**, dit betekent dat hij behouden blijft zolang de betrokkene in dienst blijft in het onderwijs (uitgezonderd universitair en academisch onderwijs). Ook bij mutatie, nieuwe affectatie, reffectatie, tijdelijk andere opdracht ... blijft de OM behouden.

Voor **tijdelijke personeelsleden** blijft de OM behouden zolang ze ononderbroken in dienst blijven in het onderwijs (uitgezonderd universitair en academisch onderwijs). Op een beperkt aantal uitzonderingen na⁴⁷ stellen dienstonderbrekingen een einde aan de overgangsmatregelen die een tijdelijk personeelslid geniet.

Naargelang de situatie kan het gaan om een vereist bekwaamheidsbewijs bij overgangsmatregel (**OM/VE**) of om een voldoende geacht bij overgangsmatregel (**OM/VO**). Inzake draagwijdte van

⁴⁶ Wettelijke basis: [art. 4 § 4 van het Besluit van de Vlaamse regering van 14 juni 1989](#).

⁴⁷ Worden niet beschouwd als een onderbreking: vakantieperiodes; loopbaanonderbreking; militaire dienst; periodes van wederoproeping; ziekte- en bevallingsverloven; borstvoedingsverloven; verloven van korte duur met behoud van salaristoelage ter gelegenheid van sommige gebeurtenissen van familiale of sociale aard, alsook de verloven zonder behoud van salaristoelage voor een maximale duur van zes werkdagen per schooljaar, alsmede een periode van ten hoogste 30 kalenderdagen per schooljaar.

vaste benoeming en rechten en plichten bij de verdeling van de betrekkingen onder vastbenoemden, bij reffectatie en wedertewerkstelling en aanstelling voor doorlopende duur wordt er geen onderscheid gemaakt tussen VE en OM/VE, noch tussen VO en OM/VO.

In vele gevallen slaan deze overgangsmaatregelen niet enkel op het bekwaamheidsbewijs, maar tevens op de salarisschaal; zie daarvoor punt 10 van deze Mededeling. Aangezien de verworven overgangsmaatregelen (OM/VE, OM/VO) reeds vele jaren vastliggen en persoonsgebonden zijn, beperken we ons hier tot een verwijzing naar de relevante artikels van het Besluit van 14 juni 1989.

Naast de overgangsmaatregelen die worden toegekend bij de wijziging van de diplomaverensten voor bepaalde vakken of ambten, bestaat er de **concordantie** die de overheid kan toekennen wanneer ze nieuwe vakken invoert of de benaming van een vak wijzigt. Door de concordantie kan een personeelslid de rechten die het had verworven in het "oude" vak, (ook) inroepen voor het nieuwe vak. De Vlaamse regering legt in een besluit vast voor welke vakken een concordantie kan worden toegekend, en onder welke voorwaarden een personeelslid hierop recht heeft.

We onderscheiden de volgende situaties:

9.1 Vroegere hogere/lagere cyclus secundair onderwijs

Personeelsleden die ten laatste op 31 augustus 1989 vastbenoemd waren, of tijdelijke personeelsleden die sinds 1 september 1986 ononderbroken in dienst zijn gebleven van het onderwijs, genieten OM voor de vakken en/of specialiteiten waarmee ze belast waren op 1 februari 1988 en/of op 1 februari 1989. Deze OM gelden:

- in de eerste en tweede graad (alle onderwijsvormen) voor de vakken en/of specialiteiten waarmee de betrokkene op een van de genoemde referentiedata belast was in de toenmalige lagere cyclus;
- in de tweede en derde graad (alle onderwijsvormen) en HBO5 Verpleegkunde⁴⁸ voor de vakken en/of specialiteiten waarmee de betrokkene op een van de genoemde referentiedata belast was in de toenmalige hogere cyclus.

Zie verder [artikel 16 van het Besluit](#).

Voorbeeld

Een GLSO Frans-aardrijkskunde was op 1 februari 1989 vastbenoemd titularis van het vak Aardrijkskunde in de hogere cyclus van het beroepsonderwijs. Daardoor heeft hij thans een OM/VO voor AV Aardrijkskunde in de tweede en derde graad, en dit in alle onderwijsvormen, alsook in HBO5 Verpleegkunde. Voor AV Frans geniet hij deze overgangsmaatregel niet.

9.2 Deeltijds bso

In het deeltijds beroepssecundair onderwijs (dbso) zijn overgangsmaatregelen van toepassing voor de personeelsleden die op 1 februari 1988 in dienst waren in het experimenteel secundair onderwijs met beperkt leerplan. Het gaat hierbij om de vakken waarmee ze belast waren op 1 februari 1989 of 1 februari 1990. Voor verdere informatie: zie [artikel 16bis van het Besluit](#).

⁴⁸ Zie punt 2 van de [Ministeriële omzendbrief PERS/2009/04 "Bekwaamheidsbewijzen in het gewoon secundair onderwijs vanaf 1 september 2009"](#).

9.3 PAV

In de B-stroom van de eerste graad en in het bso kunnen een of meer algemene vakken van de basisvorming (waaronder ook Frans of Engels⁴⁹) worden vervangen door AV Project algemene vakken (PAV). Dit vak kan ook worden aangeboden in HBO5 Verpleegkunde, waarvoor geen basisvorming is opgelegd. Personeelsleden die overgangsmaatregelen genieten voor een algemeen vak dat behoort tot de basisvorming in de B-stroom van de eerste graad of in het bso, genieten die OM tevens voor PAV. Zie hiervoor [artikel 16quinquies van het Besluit](#).

Voorbeeld

Een GLSO Nederlands was op 1 februari 1989 aangesteld in de hogere cyclus, en heeft daardoor een OM/VO voor AV Nederlands in de tweede en derde graad, alle onderwijsvormen. Om die reden heeft hij tevens een OM/VO voor AV PAV in de tweede en derde graad en in HBO5 Verpleegkunde.

9.4 HBO5 Verpleegkunde

In HBO5 Verpleegkunde kunnen personeelsleden OM genieten voor de vakken en/of specialiteiten waarmee ze op 1 februari 1996 belast waren in het aanvullend secundair beroepsonderwijs (ASBO). Zie verder [artikel 16sexies en 16sexiesdecies van het Besluit](#), alsook punt 5 van de Ministeriële Omzendbrief van 18 juni 1996 “Omsendbrief betreffende de personeelsleden van de vierde graad van het voltijds secundair onderwijs” (zie punt 2.2 hierboven).

De OM die gelden in de tweede en derde graad, gelden ook in HBO5 Verpleegkunde. Omgekeerd gelden OM die verworven zijn op basis van de vroegere aanstelling in het ASBO niet enkel in HBO5 Verpleegkunde, maar evenzeer in de tweede en derde graad.

9.5 AV Cultuurwetenschappen; AV Gedragwetenschappen

Personeelsleden die voor een van de vakken AV Psychologie en/of AV Sociologie en/of AV Media tijdelijk aangesteld waren in 2001-2002, of uiterlijk op 31 augustus 2002 vastbenoemd waren, of uiterlijk op 1 september 2002 recht hadden op TADD, genieten OM voor de vakken AV Gedragwetenschappen of AV Cultuurwetenschappen. Zie verder [artikel 16novies van het Besluit](#).

9.6 AV Sport

Met ingang van 2002-2003 werd de vroeger bestaande specialiteit Sport (TV en PV) vervangen door AV Sport.

Personeelsleden die voor TV en/of PV Sport tijdelijk aangesteld waren in 2001-2002, of uiterlijk op 31 augustus 2002 vastbenoemd waren, of uiterlijk op 1 september 2002 recht hadden op TADD, genieten OM voor het vak AV Sport. Zie verder [artikel 16decies van het Besluit](#).

9.7 AV Filosofie

Personeelsleden die voor AV Wijsgerige stromingen tijdelijk aangesteld waren in 2004-2005, of uiterlijk op 31 augustus 2005 vastbenoemd waren, of uiterlijk op 1 september 2005 recht hadden op TADD, genieten OM voor het vak AV Filosofie. Zie verder [artikel 16undecies van het Besluit](#).

⁴⁹ Frans werd vanaf 1 september 2010 progressief toegevoegd aan de basisvorming van de B-stroom van de eerste graad.

Frans of Engels werd vanaf 1 september 2010 progressief toegevoegd aan de basisvorming van de tweede graad van het bso, en vanaf 1 september 2012 aan de basisvorming van de derde graad bso.

Meer hierover in de Mededeling “Moderne vreemde talen in 1 B en BVL en in de tweede graad bso”, M-VVKSO-2010-021.

9.8 TV/PV Mode

Personeelsleden die voor TV/PV Kleding tijdelijk aangesteld waren in 2004-2005, of uiterlijk op 31 augustus 2005 vastbenoemd waren, of uiterlijk op 1 september 2005 recht hadden op TADD, genieten OM voor TV/PV Mode. Deze OM zijn beperkt tot bepaalde graden en/of onderwijsvormen. Zie verder [artikel 16duodecies van het Besluit](#).

9.9 Nederlands voor nieuwkomers

De rechten (TADD, vaste benoeming e.d.) die personeelsleden hadden opgebouwd via het onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers (OKAN), konden worden geconcordeerd naar het nieuwe vak AV Nederlands voor nieuwkomers. Desgevallend kunnen de betrokken personeelsleden voor dit vak overgangsmatregelen krijgen. Zie verder [artikel 16quaterdecies van het Besluit](#) en punt 7 van de [Ministeriële omzendbrief⁵⁰ SO 75 "Onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers in het gewoon voltijds secundair onderwijs"](#).

9.10 TV/PV Podiumtechniek

Personeelsleden die vóór 1 september 2009 tijdelijk aangesteld of vastbenoemd waren in een vak in de studierichting Podiumtechnieken (3tso), konden een individuele concordantie krijgen van een bestaand vak naar de nieuwe vakken TV en/of PV Podiumtechniek, mits het schoolbestuur en het personeelslid hierover een akkoord bereiken. Desgevallend konden de betrokken personeelsleden voor dit vak overgangsmatregelen genieten voor hun bekwaamheidsbewijs; daardoor verkregen zij voor TV/PV Podiumtechniek een vereist bekwaamheidsbewijs bij overgangsmatregel, resp. een voldoende geacht bij overgangsmatregel.

Zie verder [art. 16septiesdecies van het Besluit](#).

9.11 TV Techniek

Sinds 1 september 2010 is het vroegere vak TV Technologische opvoeding voor de hele eerste graad vervangen door de nieuwe vakbenaming TV Techniek. Voor het nieuwe vak TV Techniek gelden dezelfde vereiste, voldoende geachte en "andere" bekwaamheidsbewijzen als voorheen voor Technologische opvoeding. Wie een vereist resp. voldoende geacht of "ander" bekwaamheidsbewijs had voor TV Technologische opvoeding, heeft dat dus ook voor TV Techniek.

Bovendien is met ingang van 1 september 2010 voorzien in een **ambtshalve concordantie**, waardoor alle rechten en aanspraak die de personeelsleden konden laten gelden voor TV Technologische opvoeding, voortaan gelden voor TV Techniek. Het gaat met name om de dienstanciënniteit in het vak, het recht op tijdelijke aanstelling van doorlopende duur, de aanstelling voor doorlopende duur, de vacantverklaring, de kandidaatstelling voor benoeming, de vaste benoeming, de erkenning van de nuttige ervaring, de terbeschikkingstelling en de reffectatie of wedertewerkstelling, en het conformiteitsattest.

Voor nadere toelichtingen verwijzen we naar punt 21.1 van de Mededeling "Wijzigingen in de leerlingen- en personeelsreglementering vanaf 1 september 2010", M-VVKSO-2010-038.

9.12 Concordantie van AV Biologie naar AV Natuurwetenschappen

Vanaf 1 september 2010 is in het 1ste leerjaar A⁵¹ van de eerste graad het vak Biologie in de basisvorming vervangen door Natuurwetenschappen. Vanaf 1 september 2011 is dezelfde verandering gebeurd voor het 2de leerjaar van de eerste graad.

Om de rechten van de personeelsleden te vrijwaren, is voorzien in een (ambtshalve ofwel individuele) concordantie voor de personeelsleden die tussen 1 september 2007 en 31 augustus 2010 (resp. tussen 1 september 2008 en 31 augustus 2011) gedurende kortere of langere tijd vastbe-

⁵⁰ Zie ook punten 3.5 en 4.1 van deze Mededeling.

⁵¹ In de B-stroom behoorde Natuurwetenschappen reeds vóór 2010-2011 tot de basisvorming, en niet Biologie.

noemd of tijdelijk aangesteld zijn geweest in het vak AV Biologie (of AV Fysica⁵²) in de eerste graad van het gewoon so:

- De meeste leraars die een vereist bekwaamheidsbewijs hebben voor AV Fysica of AV Biologie, hebben ook voor AV Natuurwetenschappen een VE. Zij hebben op 1 september 2010 resp. 1 september 2011 een ambtshalve concordantie gekregen, waardoor hun rechten (TADD, kandidaatstelling voor vaste benoeming e.d.) automatisch ook gelden voor het "nieuwe" vak Natuurwetenschappen: zie punt 21.2.1 van de Mededeling "Wijzigingen in de leerlingen- en personeelsreglementering vanaf 1 september 2010", M-VVKSO-2010-038 resp. punt 28.2.1 van de Mededeling "Wijzigingen in de reglementering vanaf 1 september 2011", M-VVKSO-2011-051.
- Andere leraars hebben een voldoende geacht bekwaamheidsbewijs voor AV Fysica of AV Biologie; aan hen kon op 1 september 2010 of 1 september 2011 een individuele concordantie worden toegekend, waardoor hun rechten ook gelden voor het VO-vak AV Natuurwetenschappen: zie punt 21.2.2 van de Mededeling "Wijzigingen in de leerlingen- en personeelsreglementering vanaf 1 september 2010", M-VVKSO-2010-038 resp. punt 28.2.2 van de Mededeling "Wijzigingen in de reglementering vanaf 1 september 2011", M-VVKSO-2011-051.

Zie verder [art. 16undevicies van het Besluit](#).

9.13 Overgangsmaatregelen voor GLSO Wiskunde

Onderstaande maatregel geldt **enkel** voor de personeelsleden met diploma **GLSO Wiskunde**, dus niet voor de GvSO-groep 1 of de professioneel bachelor in het onderwijs, maar enkel voor de houders van een diploma met die oudere benaming GLSO.

Tot in 2011-2012 had de GLSO Wiskunde (zelfs zonder vermelding van een tweede vak of keuzevak!) een vereist bekwaamheidsbewijs voor AV Fysica, AV Natuurwetenschappen, AV Wetenschappelijk werk, voor TV/PV Toegepaste fysica en TV/PV Toegepaste natuurwetenschappen.

Vanaf 1 september 2012 heeft de GLSO Wiskunde organiek geen VE meer voor de vijf genoemde vakken, althans niet op basis van de vermelding "GLSO Wiskunde". Een leraar kan daarvoor wel een VE hebben op basis van de vermelding van een tweede vak in zijn diploma, maar organiek heeft hij dat vanaf 2012-2013 niet meer op basis van louter de benaming "GLSO Wiskunde".

Maar aan een houder van dat diploma GLSO Wiskunde die op 1 september 2012 zijn VE zou verliezen voor een van de 5 genoemde vakken omdat die VE niet volgt uit de aanduiding van het tweede vak of keuzevak, zijn overgangsmaatregelen toegekend, indien de betrokkene voldoet aan een van onderstaande voorwaarden:

- op 31 augustus 2012 vastbenoemd zijn in het ambt van leraar. Alle vakken waarvoor de betrokkene op 31 augustus 2012 een vereist bekwaamheidsbewijs heeft, behoren immers tot de draagwijdte van zijn vaste benoeming, zelfs indien hij een of meer van die VE-vakken nooit onderwezen heeft. De personeelsleden met diploma GLSO Wiskunde die op 31 augustus 2012 vastbenoemd zijn in het ambt van leraar, behouden voor de 5 genoemde vakken een vereist bekwaamheidsbewijs bij overgangsmaatregel (OM/VE).
- ofwel tussen 1 september 2009 en 31 augustus 2012 minimaal 1 dag tijdelijk aangesteld zijn in een van de 5 genoemde vakken. Deze leraars krijgen een OM/VE voor dat bepaalde vak.

Zie verder [art. 16duodevicies van het Besluit](#).

⁵² Tot in 2009-2010 kon wettelijk gezien Biologie of Fysica of Natuurwetenschappen worden aangeboden in de basisvorming van het 1ste leerjaar A of B van de eerste graad; daarom houden de maatregelen bij concordantie naar Natuurwetenschappen niet enkel rekening met AV Biologie, maar ook met AV Fysica. In de lesentabellen van het VVKSO was Fysica evenwel niet opgenomen in de eerste graad. Vandaar dat er in het katholiek onderwijs wellicht geen of weinig leraars belast waren met AV Fysica in de eerste graad.

9.14 AV Muzikale opvoeding en KV/PV Kunstinitiatie

Een aantal bekwaamheidsbewijzen golden tot in 2014-2015 als vereist bekwaamheidsbewijs voor de vakken AV Muzikale opvoeding en KV/PV Kunstinitiatie. Het gaat met name om de diploma's van licentiaat archeologie, master in de archeologie, master of Archeology, licentiaat kunstgeschiedenis en oudheidkunde, licentiaat oudheidkunde en kunstgeschiedenis, licentiaat kunstwetenschappen en archeologie, licentiaat kunstgeschiedenis en archeologie, licentiaat kunstwetenschappen, master in de kunstwetenschappen en master in de kunstwetenschappen en de archeologie, telkens aangevuld met een BPB.

Sinds 1 september 2015 gelden deze diploma's niet meer als VE voor de genoemde vakken. Er worden echter overgangsmaatregelen toegekend voor de personeelsleden met dit bekwaamheidsbewijs die op 31 augustus 2015 in AV Muzikale opvoeding respectievelijk in KV of PV Kunstinitiatie vastbenoemd waren, en voor de personeelsleden die in de loop van 2012-2013, 2013-2014 of 2014-2015 gedurende een of meer dagen tijdelijk aangesteld zijn geweest in AV Muzikale opvoeding resp. in KV of PV Kunstinitiatie: zij krijgen voor AV Muzikale opvoeding resp. voor KV/PV Kunstinitiatie een vereist bekwaamheidsbewijs bij overgangsmaatregel (OM/VE) in de desbetreffende graad en onderwijsvorm.

Zie verder [art. 16vicies ter van het Besluit](#).

9.15 TV/PV Kantoortechnieken

De bekwaamheidsbewijzen bachelor (PBA) Multimedia en communicatietechnologie + BPB en bachelor (PBA) of Multimedia and Communication Technology + BPB golden tot in 2014-2015 als vereist bekwaamheidsbewijs voor de vakken TV/PV Kantoortechnieken.

Sinds 1 september 2015 gelden deze diploma's niet meer als VE voor de genoemde vakken. Er worden echter overgangsmaatregelen toegekend voor de personeelsleden met dit bekwaamheidsbewijs die op 31 augustus 2015 in TV of PV Kantoortechnieken vastbenoemd waren, en voor de personeelsleden die in de loop van 2012-2013, 2013-2014 of 2014-2015 gedurende een of meer dagen tijdelijk aangesteld zijn geweest in TV of PV Kantoortechnieken: zij krijgen voor TV/PV Kantoortechnieken een vereist bekwaamheidsbewijs bij overgangsmaatregel (OM/VE) in de desbetreffende graad en onderwijsvorm.

Zie verder [art. 16vicies quater van het Besluit](#).

9.16 AV Nederlands

Het bekwaamheidsbewijs van master uit het studiegebied Toegepaste taalkunde met Nederlands als hoofdtaal + BPB gold van 1 september 2014 t.e.m. 31 augustus 2015 als vereist bekwaamheidsbewijs voor o.a. AV Nederlands.

Op advies van de onderwijsinspectie heeft de overheid deze onderwijsbevoegdheid nu gedeeltelijk teruggeschroefd. Sinds 1 september 2015 geldt het bekwaamheidsbewijs van master uit het studiegebied Toegepaste taalkunde met Nederlands als hoofdtaal + BPB niet meer als VE voor AV Nederlands, maar enkel nog voor TV/PV Handelscorrespondentie Nederlands. Er worden echter overgangsmaatregelen toegekend voor de personeelsleden met dit bekwaamheidsbewijs die op 31 augustus 2015 vastbenoemd waren in AV Nederlands, en voor de personeelsleden die in de loop van 2012-2013, 2013-2014 of 2014-2015 gedurende een of meer dagen tijdelijk aangesteld zijn geweest in AV Nederlands: zij krijgen voor AV Nederlands een vereist bekwaamheidsbewijs bij overgangsmaatregel (OM/VE). Zie verder [art. 16 vicies quinquies van het Besluit](#).

Let wel:

- de master uit het studiegebied Toegepaste taalkunde met Nederlands als hoofdtaal + BPB heeft volgens de organieke regeling nog steeds een vereist bekwaamheidsbewijs voor TV/PV Handelscorrespondentie Nederlands;

- de master uit het studiegebied Taal- en letterkunde met Nederlands als hoofdtal + BPB heeft volgens de organieke regeling nog steeds een vereist bekwaamheidsbewijs voor TV/PV Handelscorrespondentie Nederlands én voor AV Nederlands;
- de master met als hoofdtal een *andere* taal dan Nederlands + BPB, behaald via een opleiding in het studiegebied Taal- en letterkunde of Toegepaste taalkunde behoudt zijn rubricering als vereist bekwaamheidsbewijs voor het Algemeen vak in de betrokken taal en voor TV/PV Handelscorrespondentie daarin.
- de licentiaat Tolk en de licentiaat Vertaler (om het even welke taal) hebben nooit een VE gehad voor een algemeen taalvak, maar enkel voor TV/PV Handelscorrespondentie in de betrokken taal.

10 Overgangsmatregelen inzake de salarisschaal

De inperkingen inzake de bekwaamheidsbewijzen die voortvloeien uit het Besluit van 14 juni 1989 en de latere wijzigingen, hebben in vele gevallen ook consequenties voor de salarisschaal waaraan de leraars bezoldigd worden. Voor een aantal leraars ligt de nieuwe organieke salarisschaal lager dan de salarisschaal die ze voorheen genoten voor een bepaald vak. Onder strikte voorwaarden behouden de leraars de vroegere (hogere) salarisschaal bij wijze van overgangsmatregel (OM): zie [art. 17 tot 17vicies bis van het Besluit](#). In de regel is deze OM inzake de salarisschaal voorbehouden voor personeelsleden die een OM genieten inzake het bekwaamheidsbewijs (zie punt 9).

Voor **vastbenoemden** is dergelijke overgangsmatregel **persoonsgebonden**, dit betekent dat hij behouden blijft zolang ze in dienst blijven in het onderwijs (uitgezonderd universitair en academisch onderwijs). Ook bij mutatie, nieuwe affectatie, reffectatie, tijdelijk andere opdracht ... blijft hij behouden. Voor **tijdelijke personeelsleden** blijft hij behouden zolang ze ononderbroken in dienst blijven in het onderwijs (buiten het universitair en academisch onderwijs). Op een beperkt aantal uitzonderingen na⁵³ stellen dienstonderbrekingen een einde aan de overgangsmatregelen die een tijdelijk personeelslid geniet.

De overgangsmatregelen inzake salarisschaal zijn gebonden aan een vak of specialiteit, doch **niet beperkt tot een aantal uren noch tot een onderwijsvorm**.

Voorbeeld

Een GLSO Frans-aardrijkskunde was op 1 februari 1988 of 1989 titularis van het vak AV Aardrijkskunde (maar niet van AV Frans) in de hogere cyclus van het beroepsonderwijs, waar hij de verbeterde salarisschaal 346 genoot. Naast de overgangsmatregel voor het bekwaamheidsbewijs (OM/VO) voor het vak AV Aardrijkskunde in de tweede en derde graad (alle onderwijsvormen) en in HBO5 Verpleegkunde, behoudt hij tevens het recht op deze salarisschaal 346 in diezelfde graden, alle onderwijsvormen en in HBO5 Verpleegkunde, doch enkel voor AV Aardrijkskunde, niet voor AV Frans.

Indien aan een leraar op grond van de verschillende bepalingen op verschillende salarisschalen aanspraak zou kunnen maken, wordt hem de voordeligste salarisschaal toegekend.

Voorbeeld

Een GLSO Nederlands-geschiedenis geniet voor AV Nederlands in de tweede graad salarisschaal 301 op basis van de organieke regeling, en de hogere salarisschaal 346 op basis van de overgangsmatregelen. Indien hij belast wordt met uren AV Nederlands in de tweede graad, zal hij bezoldigd worden aan 346.

⁵³ Worden niet beschouwd als een onderbreking: vakantieperiodes; loopbaanonderbreking; militaire dienst; periodes van wederoproeping; ziekte- en bevallingsverloven; borstvoedingsverloven; verloven van korte duur met behoud van salaristoelage ter gelegenheid van sommige gebeurtenissen van familiale of sociale aard, alsook de verloven zonder behoud van salaristoelage voor een maximale duur van zes werkdagen per schooljaar, alsmede een periode van ten hoogste 30 kalenderdagen per schooljaar.

Zoals gezegd zijn deze overgangsmaatregel inzake salarisschaal niet gebonden aan een bepaald aantal uren. De betrokkene zal de verbeterde salarisschaal genieten voor alle uren in dat vak of die specialiteit en in die graad/graden.

Omdat bij de verdeling van de betrekkingen onder de vastbenoemden het aspect “ten minste een gelijke salarisschaal” een van de criteria is om te kunnen spreken van “hetzelfde ambt”⁵⁴, moet een leraar die overgangsmatregelen voor de salarisschaal geniet, elk schooljaar als vastbenoemde die hogere salarisschaal genieten voor **minstens een zelfde gepondereerd volume** van zijn opdracht als vastbenoemde als hij genoot op 31 augustus voordien.

Dit komt erop neer dat het volume waaraan hij als vastbenoemde bezoldigd wordt aan een hogere salarisschaal, kan gelijk blijven of stijgen doorheen de jaren, maar nooit kan dalen. Indien hem niet voldoende uren kunnen worden aangeboden waarin hij die hogere salarisschaal geniet, moet hij ter beschikking gesteld en gereffecteerd worden. Zie hiervoor punt 4 van onze Mededeling van 16 juli 2003 “[De verdeling van de betrekkingen; reffectatie en wedertewerkstelling in het gewoon secundair onderwijs](#)”.

Voorbeeld

Een GLSO geniet salarisschaal 346 voor TV en PV Dactylografie in de tweede en derde graad, en salarisschaal 301 elders. Tot nu toe heeft ze steeds 10/21 TV Dactylografie gehad in de tweede graad, en was de rest van haar opdracht gesitueerd in de eerste graad. Eenmaal haar opdracht in dit vak in de tweede graad uitbreidt tot bv. 15/21, zal ze voor die 15 uur bezoldigd worden aan barema 346. Vanaf dat jaar heeft ze bij de verdeling van de betrekkingen onder de vastbenoemden recht op 7 142 / 10 000 aan dat hogere barema. Wanneer die niet kunnen worden aangeboden in de eigen school, moet men overgaan tot de voorafgaande maatregelen en eventueel terbeschikkingstelling en reffectatie. Pas in een volgende stap is wedertewerkstelling mogelijk, bv. in een lesopdracht die haar normaal een lagere salarisschaal zou opleveren.

Voor het persoonsgebonden recht op een gunstiger salarisschaal in combinatie met de OM inzake het bekwaamheidsbewijs verwijzen we verder naar de volgende artikels van het [Besluit van 14 juni 1989](#):

- op basis van de vroegere aanstelling in de hogere / lagere cyclus: zie art. 17;
- in het deeltijds bso: zie art. 17bis;
- voor AV Project algemene vakken: zie art. 17sexies en het voorbeeld hieronder;
- voor de algemene vakken Sport, Gedragwetenschappen, Cultuurwetenschappen en Filosofie en voor TV/PV Mode: zie art. 17decies tot 17terdecies;
- voor HBO5 Verpleegkunde: zie art. 17quinqüesdecies;
- voor AV Fysica, AV Natuurwetenschappen, AV Wetenschappelijk werk, TV/PV Toegepaste fysica, TV/PV Toegepaste natuurwetenschappen: zie art. 17sexiesdecies en art. 17septiesdecies;
- voor AV Lichamelijke opvoeding en AV Sport: zie art. 17duodecies;
- voor AV Muzikale opvoeding en KV/PV Kunstinitiatie: zie art. 17vicies;
- voor TV/PV Kantoortechnieken: zie art. 17vicies semel;
- voor AV Nederlands: zie art. 17quaterdecies en 17vicies bis.

⁵⁴ Zie [artikel 5 § 1 punt 3° van het Besluit van de Vlaamse Regering van 29 april 1992 betreffende de verdeling van betrekkingen, de terbeschikkingstelling wegens ontstentenis van betrekking, de reffectatie, de wedertewerkstelling en de toekenning van een wachtgeld of wachtgeldtoelage](#). Zie ook punt 4.2 van onze Mededeling “[De verdeling van de betrekkingen; reffectatie en wedertewerkstelling in het gewoon secundair onderwijs](#)”.

PAV

Leraars die een OM/VO of OM/VE hebben voor AV Project algemene vakken (PAV) omdat ze dergelijke overgangsmaatregelen genieten voor een van de “onderliggende” vakken van de basisvorming, genieten de OM inzake de salarisschaal zowel voor het “onderliggende” vak als voor PAV. Zie ook [artikel 17sexies van het Besluit](#) en punt 9.3 van deze Mededeling.

Voorbeeld

Een leraar heeft een OM/VO voor AV Nederlands in de tweede en derde graad en in HBO5 Verpleegkunde, en geniet daarvoor salarisschaal 346. Hierdoor heeft hij tevens een OM/VO voor PAV in diezelfde graden en in HBO5 Verpleegkunde, en geniet hij voor PAV eveneens barema 346.

11 Wijzigingen bekwaamheidsbewijzen

11.1 Nieuwe lerarenopleidingen vanaf 1 september 2019

Vanaf 1 september 2019 is het niet meer mogelijk om een lerarenopleiding te volgen in het volwassenenonderwijs. Het is voortaan enkel mogelijk om een lerarenopleiding te volgen aan een hogeschool of universiteit. Door de hervorming worden de bekwaamheidsbewijzen verder uitgebreid. Via de nieuwe opleidingen verwerven studenten immers nieuwe diploma's. De vernieuwde lerarenopleidingen bestaan uit 6 soorten opleidingen. De Vlaamse Regering bepaalde de vakdidactieken of onderwijsvakken die ingericht kunnen worden.

Lerarenopleidingen tot en met 31/08/2018	Lerarenopleidingen vanaf 1 september 2019
De specifieke lerarenopleiding aan de universiteit	De educatieve master met één of meer gevolgde vakdidactieken
De bachelor in het onderwijs: secundair onderwijs	De educatieve bachelor in het secundair onderwijs met in principe 2 gevolgde onderwijsvakken
De bachelor in het onderwijs: kleuteronderwijs	De educatieve bachelor in het kleuteronderwijs
Lerarenopleidingen tot en met 31/08/2018	Lerarenopleidingen vanaf 1 september 2019
De bachelor in het onderwijs: lager onderwijs	De educatieve bachelor in het lager onderwijs
De specifieke lerarenopleiding aan een centrum voor volwassenenonderwijs	Het educatief graduaat in het secundair onderwijs met een of meer gevolgde onderwijsvakken De educatieve bachelor zonder onderwijsvak
	Educatieve master voor de kunstvakken aan de schools of arts

De diploma's die studenten verwerven via de bovenstaande trajecten worden allen beschouwd als een **basisdiploma** en als een **bewijs van pedagogische bekwaamheid**. Een nieuwigheid is dat de nieuwe bewijzen van pedagogische bekwaamheid allemaal worden ingeschaald in de Vlaamse kwalificatiestructuur. Aan de opleidingen wordt een kwalificatieniveau toegekend:

- De educatieve master = niveau 7
- De educatieve bachelor= niveau 6
- Het educatief graduaat = niveau 5

Instromen in de educatieve master is mogelijk na het behalen van een academische bachelor of na een schakelprogramma. Wie reeds een masterdiploma verworven heeft, kan via een verkort traject een educatieve master behalen.

Voorbeeld

Een academische bachelor in de biologie kan de educatieve master wetenschappen (vakdidactiek biologie of chemie) volgen ofwel de gewone master. Bij de educatieve master telt deze opleiding meteen als bewijs van pedagogische bekwaamheid. Na een eventuele gewone master dient hij nog een verkorte educatieve master te volgen om een vereist bekwaamheidsbewijs voor biologie of chemie te verwerven in de derde graad aso/kso/tso.

Ook de educatieve bachelor bestaat uit een traject voor enerzijds starters in het hoger onderwijs en anderzijds voor studenten die reeds over een bachelorsdiploma of masterdiploma beschikken.

Voorbeeld

Een bachelor ergotherapie stapt in het buitengewoon onderwijs zonder bewijs pedagogische bekwaamheid. De mogelijkheid om een specifieke lerarenopleiding (SLO) te volgen aan een cvo bestaat niet meer. Dit personeelslid kan een verkorte educatieve bachelor volgen vanaf 1 september 2019.

Het educatief graduaat is een opleiding die specifiek gericht is naar kandidaat-leraren die niet over een diploma hoger onderwijs beschikken en in de eerste plaats les wensen te geven in technische en praktische vakken. Om tot de opleiding en een welbepaald onderwijsvak toegelaten te worden, oordeelt de inrichtende hogeschool of de kandidaat-leraar over de nodige vakinhoudelijke startbekwaamheid (= nuttige ervaring) beschikt. De student moet vijf jaar nuttige werkervaring kunnen aantonen in de vakken die hij wil onderwijzen om te kunnen instromen in de opleiding. Als de kandidaat minimaal een getuigschrift heeft van de derde graad secundair onderwijs, of een certificaat van de VDAB in het domein van het onderwijsvak, moet hij maar drie jaar professionele ervaring hebben.

Voorbeeld

Een lasser wenst een bewijs van pedagogische bekwaamheid te behalen. Als hij drie jaar nuttige werkervaring aantoont kan hij starten met de opleiding educatieve graduaat lassen-constructie. De hogeschool beslist over de startbekwaamheid.

11.2 Onderwijsbevoegdheid op basis van de nieuwe diploma's

11.2.1 Educatieve master

Een personeelslid dat over een diploma educatieve master + "gevolgde vakdidactiek" beschikt, verwerft een vereist bekwaamheidsbewijs voor het gelijknamige AV/TV/PV-vak in de 2de en 3de graad aso, tso, kso en de 3de graad bso. Daarnaast behoort dit diploma ook tot de categorieën: "ten minste bachelor + BPB", "ten minste master + BPB", "ten minste bachelor", "ten minste HSO" en "ten minste LSTO".

De educatieve master telt los van elke vakinhoud ook als bewijs van pedagogische bekwaamheid (BPB).

Voorbeeld 1

Een personeelslid met een educatieve master vakdidactiek wiskunde beschikt over een vereist bekwaamheidsbewijs in de 2de en 3de graad aso, tso en kso en in de 3de graad bso voor AV wiskunde.

Voorbeeld 2

Een personeelslid met een educatieve master vakdidactiek fysica verwerft een vereist bekwaamheidsbewijs voor AV/TV/PV fysica in de 2de en 3de graad aso, tso en kso en de 3de graad bso.

Voorbeeld 3

Een personeelslid met een educatieve master, ongeacht de gevolgde vakdidactiek verwerft een voldoende geacht bekwaamheidsbewijs voor de AV/TV/PV-vakken in de 2^d, 3de graad aso, tso en kso en de 3de graad bso.

Voorbeeld 4

Een educatieve master wiskunde + master (geen educatieve master) taal en letterkunde met hoofdtal Frans, heeft toch een VE voor Frans. Die educatieve master wiskunde geldt immers als BPB, waardoor het in dit geval dus gaat over “master met als hoofdtal Frans + BPB”.

11.2.2 Educatieve bachelor

Er zijn drie soorten opleidingen “educatieve bachelor”.

Wie een educatieve bachelor secundair onderwijs met een onderwijsvak verwerft, beschikt over een vereist bekwaamheidsbewijs voor dat gelijknamig AV/TV/PV-vak in de 1ste en 2de graad aso, tso, kso en de 2de en 3de graad bso.

Voor wie beschikt over een diploma van de educatieve bachelor zonder onderwijsvak geldt dat het andere basisdiploma waarover men beschikt bepalend is voor de lesbevoegdheid(VE-vakken).

Daarnaast geldt dat het diploma van educatieve bachelor in het secundair onderwijs eveneens onder een aantal verzamelbenamingen valt: ‘ten minste bachelor + BPB’, ‘bachelor + BPB’, ‘bekwaamheidsbewijs van het niveau bachelor’, ‘ten minste bachelor’, ‘ten minste HSO’, ‘ten minste LSTO’. Dit geldt voor alle educatieve bachelors in secundair onderwijs, dus ook voor de educatieve bachelor in secundair onderwijs (zonder onderwijsvakken).

In enkele gevallen zijn er wel verschillen:

- wie in de educatieve bachelor in het secundair onderwijs het nieuwe onderwijsvak bedrijfsorganisatie volgt (voorheen: handel- buroetica), zal beschikken over een vereist bekwaamheidsbewijs voor TV/PV boekhouding, TV/PV toegepaste economie, TV/PV verkoop, TV/PV kantoortech-nieken en TV/PV handel.
- Wie het onderwijsvak economie volgt, zal beschikken over een vereist bekwaamheidsbewijs voor TV/PV boekhouding, AV economie, TV/PV toegepaste economie, AV socio-economische initiatie en TV/PV handel
- Aan het nieuwe onderwijsvak gezondheidsopvoeding wordt dezelfde lesbevoegdheid toegekend als aan de voorganger voeding-verzorging. Het nieuwe onderwijsvak wordt ook toegevoegd als vereist bekwaamheidsbewijs in de 2de graad BSO.
- Het nieuwe onderwijsvak Nederlands niet-thuistaal is een vereist bekwaamheidsbewijs voor AV Nederlands voor nieuwkomers. Alle educatieve bachelors gelden ook als bewijs van pedagogische bekwaamheid. Hierop is wel een belangrijke uitzondering gemaakt. Als een personeelslid na 2022-2023 een masterdiploma behaald heeft als basisdiploma en dit aanvult met een educatieve bachelor als BPB, zal hij voor een opdracht in de derde graad in een AV-vak (of een gelijknamig TV/PV-vak) slechts een VO kunnen hebben.

Voorbeeld 1

Een personeelslid dat beschikt over een educatieve bachelor secundair onderwijs fysica-wiskunde bezit een vereist bekwaamheidsbewijs voor AV wiskunde in de 1ste en 2de

graad aso, tso, kso en de 2de en 3de graad bso. Daarnaast heeft dit personeelslid ook een vereist bekwaamheidsbewijs voor AV/TV/PV fysica in de 2de graad aso, tso en kso en de 2de en 3de graad bso.

Voorbeeld 2

Een personeelslid in het bezit van een professionele bachelor bedrijfsmanagement + educatieve bachelor in het secundair onderwijs (zonder onderwijsvak) heeft een vereist bekwaamheidsbewijs voor o.m. TV/PV boekhouding vanaf de 2 de graad.

Voorbeeld 3

Een personeelslid dat beschikt over een educatieve bachelor, ongeacht het gevolgde onderwijsvak, bezit een voldoende geacht bekwaamheidsbewijs in de 1ste en 2de graad aso, tso, kso en in de 2de en 3de graad bso.

Voorbeeld 4

Een leraar die beschikt over een basisdiploma master wiskunde, behaald in academiejaar 2023- 2024, en dit aanvult met een educatieve bachelor, bezit een vereist bekwaamheidsbewijs voor het AV wiskunde in de 2de graad aso, tso, kso en in de 3de graad bso. Daarnaast heeft dit personeelslid een voldoende geacht bekwaamheidsbewijs voor AV wiskunde in de 3de graad aso, tso en kso.

De educatieve bachelor in het kleuteronderwijs en de educatieve bachelor in het lager onderwijs werden toegevoegd zoals hun voorgangers.

11.2.3 Het educatief graduaat in het secundair onderwijs

De educatieve graduaatsopleiding in het secundair onderwijs richt zich in principe op toekomstige leraars technische/praktische vakken (en op het kunstvak/praktisch vak klassieke/hedendaagse dans) . De student neemt één of meerdere onderwijsvakken op en verwerft een vereist bekwaamheidsbewijs voor die gelijknamige TV/PV-vakken in de 1ste, 2de en 3de graad aso, tso en kso en bso. Uiteraard enkel wanneer het vak subsidieerbaar is in die graad. Daarnaast geldt een educatief graduaat als 'HOKT+BPB', 'ten minste bachelor + BPB', 'een bekwaamheidsbewijs van het niveau bachelor', 'ten minste bachelor', 'ten minste HSO' en 'ten minste LSTO'

Voorbeelden

- *Een diploma educatief graduaat in het secundair onderwijs: elektriciteit levert een vereist bekwaamheidsbewijs op in TV/PV elektriciteit in de 1ste graad en de 2de en 3de graad aso, tso, kso en bso.*
- *Een diploma educatief graduaat in het secundair onderwijs: meubelmakerij levert een vereist bekwaamheidsbewijs op in de 2de en 3de graad aso, tso, kso voor het vak TV/PV meubelmakerij.*
- *Een diploma educatief graduaat in het secundair onderwijs: elektriciteit levert een voldoende geachte bekwaamheidsbewijs op in AV Frans in de 1ste graad, de 2de graad aso, tso, kso en bso en 3de graad bso.*

Bij houders van een educatief graduaat is het niet meer nodig om nuttige ervaring te laten erkennen als onderdeel van het bekwaamheidsbewijs. Door het behalen van het educatief graduaat voldoen de betrokken leraren hier al aan. Wel kunnen zij volgens de gekende procedure nog nuttige ervaring laten erkennen als deel van hun geldelijke anciënniteit.

Het educatief graduaat telt los van elke vakinhoud ook als bewijs van pedagogische bekwaamheid (BPB).

Dezelfde uitzondering als bij de educatieve bachelor geldt hier. Als een personeelslid na 2022-2023 een masterdiploma behaald heeft als basisdiploma en dit aanvult met een educatief grauaat als BPB, zal hij voor een opdracht in de derde graad in een AV-vak (of een gelijknamig TV/PV-vak) slechts een VO kunnen hebben.

11.3 Wijziging bekwaamheidsbewijzen volwassenenonderwijs

De hervormingen van een aantal opleidingen, aanpassingen van de bekwaamheidsbewijzen en overgangsmaatregelen voor de personeelsleden kan je vinden in punt 5.3 van de [ministeriële omzendbrief VWO/2010/03 \(cvo\)](#).

Het betreft wijzigingen in de opleiding/modules:

- Stukadoer, vloerder-tegelzetter
- Opleiding breien
- Opleiding Nederlands AAV
- Modules fotografie
- Module AAV Wetenschappen B
- Module AAV Wetenschappen M
- Module OPF Opfris Natuurwetenschappen
- WET 2 Wetenschappen 1/2/3/4
- Opleiding NT2
- modules van de opleidingen jeugd- en gehandicaptenzorg, interculturele medewerker en begeleider-animator bejaardenzorg
- Chinees
- Japans
- Arabisch
- Opleidingen kant